PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C. Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 788 PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 15, 1946, TORONTO, ONTARIO METAI XV

FRANCIJOS KOMUNISTAI VĖL PIRMOJ VIETOJ SEIMO ATSTOVŲ SKAIČIUMI

M. Thorez Gali Būti Francijos Premjeru

PARYŽIUS. — Francijos komunistai su Maurice Thorez priešakyje aplaikė vėl didelius laimėjimus. Jie išrinko daugiausia atstovų į Francijos seimą ir vėl atsistoja pirmon vieton seimo atstovų skaičiumi.

Pereitą sekmadienį įvykusiuose seimo rinkimuose komunistai išrinko 170 atstovų, liaudiškas republikonų judėjimas 161 atstovą, socialistai 96 atstovus, kairiųjų blokas (vyriausiai radikalai socialistai) 59 atstovus, dešinieji (konservatų blokas) 82 atstovus ir neprigulmingi 12 atstovų.

Tiesa, komunistai vieni negalės sudaryti valdžios. Jeigu prisidėtų ir socialistai, tai dar nesusidarytų dauguma, jeigu visos kitos partijos sudarytų vieną opozicinę grupę. Tačiau jiems tenka vadovaujanti vieta.

Sakoma, kad komunistai pasirengę reikalauti premjero vietos naujoj valdžioj, kurią veikiausiai sudarys komunistai, socialistai ir liaudiški republikonai (krikščionys demokrataai).

Čia yra manoma, kad komunistai laimėjo pirmą vietą už tai, kad jie griežtai stovėjo už naujai priimtą demokratišką konstituciją. Krikščionys demokratai buvo pradėję flirtuoti su generolu de Gaulle, kuris reikalavo pakeisti konstituciją taip, kad ji būtų panaši senai. Generolas de Gaulle taipgi reikalavo suardyti koalicinę valdžią.

Socialistai toli atsiliko todėl, kad dešinieji pradėjo puolimą ant komunistų ir rengė dirvą atžagareiviams. Daugelis kairesnių socialistų balsavo už komunistus, kaip už kovotojus prieš reakciją.

Francijos rinkimai skardžiai nuaidėjo visose sostinėse. Jungtinėse Valstijose žiūrima į rinkimų pasekmes labai neprielankiai. Manoma, kad Francija dar mažiau palaikys Londoną ir Washingtoną prieš Maskvą.

KAIRIEJI LAIMI RINKIMUS ITALIJOJ

ROMA. — Komunistų, socialistų ir kitų dviejų kairiojo sparno partijų blokas gavo daugiausia balsų Romos miesto tarybos rinkimuose.

Nepilni daviniai rado, kad kairieji gavo 180,000 balsų, dešinieji 105,000 balsų, o krikščionys — 102,000 balsų.

Komunistai gavo daugiausia balsų Florencijoj ir kituose dideliuose Italijos miestuose. Socialistai atliko trečioj vietoj.

TEIS HITLERIO IR MUSOLINIO DRAUGUS

ROMA. — Italai teis feldmaršalą Kesselringą ir kitus Hitlerio karininkus, kurie laike karo komandavo vokiečius Italijoj ir atsakomingi už terorą ir žudynes Italijoje, jų tarpe nužudymą 335 italų civilių netoli Romos.

Prie to bus teisiami Musolinio draugai, jų tarpe tie, kurie 1924 metais nužudė socialistą Giacomo Matteotti.

500 KANADIEČIŲ BUVO SUKAKTUVĖSE

OTTAWA. — Apie 500 kanadiečių ir kitų šalių diplomatų dalyvavo Sovietų ambasados surengtame pokilyje paminėjimui 29 sukaktuvių nuo Sovietų Sąjungos įsisteigimo.

Pokilyje dalyvavo pats premjeras King.

ŽYDŲ TERORISTAI GRUMOJĄ BRITŲ VALDŽIOS ŽMONĖMS

LONDON. — Sakoma, kad slaptą žydų teroristų organizacija planuoja nužudyti premjerą Attlee, užsienio reikalų sekretorių Beviną ir keletą kitų, keršydama už persekiojimą žydų pabėgėlių, kurie nori patekti į Palestiną.

Scotland Yard policija pastatė didesnę sargybą prie valdžios rūmų, prie aerodromų, prieplaukose ir kitose vietose.

Sako, tie teroristai atvyksta ar jau atvyko į Britaniją iš kitų šalių kaip pabėgėliai, tik valdžia dar ne tikra, kurie iš jų.

Pasirašė Sutartį Su 3 Provincijom

OTTAWA. — Federalė valdžia pasirašė sutartį su New Brunswick, Manitoba ir Saskatchewan provincijomis, kas liečia taksus.

Pagal tą sutartį, $50,000,000, kurie buvo duoti Saskatchewano provincijai kaip pagalba laike sausmečių, bus nukirsti per pusę. Tas reiškia, kad minėtai provincijai bus dovanota $25,000,000.

Panašiai bus nukirsta pusiau pašalpos bila ir kitoms vakarinėms provincijoms.

Manoma, kad ir kitos provincijos pasirašys tokias sutartis su federale valdžia taksų klausimu. Ontarija ir Kvebekas, tačiau, kol kas nerodo noro.

New Yorko valstijos gubernatorius Thomas E. Dewey, turįs ambiciją tapti sekančiu Jungtinių Valstijų prezidentu. Bet gali ir taip būti, kad kas nors kitas iš republikonų taps prezidentu. Tas gali įvykti Trumanui rezignavus.

Republikonai Priimsią Įstatymą Prieš Unijas

TORONTO. — Pirmomis republikonų laimėjimo Jungtinėse Valstijose aukomis veikiausiai bus unijos, kaip spėja J. A. V. svečias David J. McDonald, plieno darbininkų unijos tarptautinis sekretorius-iždininkas.

Jis sako, kad nekurie mažai galvoją kongreso nariai "pasirengę eiti labai toli — priimti net tokius įstatymus, kurie sugriautų mūsų unijas".

"CIO unijos turėjo 10 metų industrinės demokratijos", pareiškė jis, kalbėdamas spaudos konferencijoj šią savaitę. Dabar, republikonams paėmus viršų, bus bandoma panaikinti tą demokratiją. "Bet jeigu yra tokių žmonių, kurie mano, kad jie gali atimti tas teises, jie labai klysta", įspėjo jis.

Jis mano, kad atėmimas tų teisių priverstų unijistus kovoti už tai, ką jie turėjo.

Gyvenimo reikmenos, sako jis, gruodžio mėnesį bus 20 nuošimčių brangesnės, negu kad buvo vasario mėnesį.

Jungtinėse Valstijose pilno darbininkų žemiausia alga yra 96½ cento į valandą. Kanadoje — 77½ cento minimum į valandą. Tokiu būdu, sako jis, beveik 20 centų į valandą mažiau mokama Kanadoje, negu Jungtinėse Valstijose.

PRAVDA SAKO, KAD DEMOKRAT. NETURĖJO GEROS PROGRAMOS

MASKVA. — Komunistų organas Pravda rašo, kad mokratai Jungtinėse Valstijose pralaimėjo todėl, kad jie neturėjo geros programos.

Jų programa susidėjusi iš mizernų pareiškimų trupinių, paskolintų iš republikonų.

Demokratai visai neturėję aiškaus skirtumo nuo republikonų. Juo toliau jie tolinęsi nuo Roosevelto politikos, tuo arčiau jie prisiartinę prie republikonų.

FILIPINŲ SKUNDAI PRIEŠ AMERIKONUS

MANILA. — Filipinai skundžiasi, kad Amerikos kareiviai juos be priežasties muša, spardo, galvas jiems skuta, renka iš jų sauvališkus "taksus", visaip filipinus niekina ir elgiasi su gyventojais ne geriau už japonus.

"Karo Kurstytojai Nenugąsdins Rusijos"

MASKVA. — Sovietų Sąjungoj įvyko trijų dienų šventė, paminėjimui 29-nių metų sukakties nuo bolševikinės revoliucijos. Iškilmėse maršavo kariuomenė ir darbininkai; buvo iššauta po 20 salvių šūvių iš patrankų Maskvoj ir kituose stambiuose miestuose.

Generolas Andrius A. Ždanovas, Sovietų Aukščiausios Tarybos pirmininkas, kalbėdamas Maskvoj, įtarė, kad Amerikos ir Anglijos reakcininkai organizuoja ppasipriešinimą taikiems Sovietų tikslams ir kelia neapykantą prieš Sovietų Sąjungą. Bet tie karo kurstytojai "negali Rusijos nugąsdinti", pareiškė Ždanovas.

Nekurie Demokratai Puola Dvasioje Pažangieji Elementai Organizuojasi

KOMUNISTAI NETIKI ČIANGKAIŠEKUI

PEIPING. — Čiangkaišekas paskelbė paliaubas, įsakydamas savo armijoms sulaikyti puolimus ant komunistų, ir kviečia komunistus prie naujų derybų ir dalyvauti tautiniame asemblyje.

Komunistai sako, kad tokios paliaubos yra tiktai skymas pateisinimui sušaukimo asembliaus be komunistų ir paskui didesniam puolimui ant komunistų.

DAVĖ ĮSAKYMĄ 1,200 SKVATERIŲ IŠSIKELTI

VANCOUVER. — Canadian Pacific Railway kompanija įteikė notą 1,200 veteranų, kurie jau senai gyvena kompanijos viešbutyje kaip skvateriai, bėgyj 6 mėnesių išsikraustyti. Jeigu neišsikraustys geruoju, bus išmesti.

Veteranai ketina kovoti prieš kompaniją, kadangi ji neturi kitos priežasties dėl išmetimo, kaip planą parduoti viešbutį.

Jeigu būtų kur eiti, be abejonės, veteranai eitų, bet nėra butų. O viešbutyje gyvena dabar 257 veteranų šeimynos. Jos moka vidutiniškai po $25.00 į mėnesį rendos.

ČIANGKAIŠEKAS JUODOJOJ RINKOJ

SHANGHAI. — Čionaitiniai amerikiečiai liūdyja, kad Kinijos diktatorius valdovas Čiangkaišekas su savo giminėmis valdininkais grobia sau UNRRA atsiųstas žmonėms pašalpas ir pardavinėja juodojoj rinkoj.

2,000 Žymių Žmonių Dalyvavo Sovietų Atstovybės Pokilyj

WASHINGTON. — Sovietų ambasados pokilyje, minint 29-metinę bolševikinės revoliucijos sukaktį, dalyvavo Molotovas; Amerikos iždo sekretorius J. Snyder, veikiantysis valstybės sekretorius Acheson, Aukščiausio Teismo teisėjai, Francijos ir Anglijos ambasadoriai, Suomijos atstovas, Amerikos generolai Al. Vandergrift ir Frank R. McCoy, generalis prokuroras Tom Clark, prekybos sekretorius Averill Harriman, negrų poetas Langston Hughes, senatoriai, kongresmanai ir t.t. — viso apie 2,000 žmonių.

WASHINGTON. — Republikonų laimėjimas rinkimų Jungtinėse Valstijose nekuriuos demokratus labai sukrėtė. Jie puola dvasioje. Nekurie nori visai nuleisti rankas ir pasiduoti. Štai demokratas senatorius Fulbright, atstovaująs Arkansas valstiją, perša prezidentui Trumanui rezignuoti ir pavesti šalies valdžią republikonams. Girdi, balsuotojai pareiškė nepasitikėjimą Trumano valdžiai.

Dienraštis Atlanta Constitution, buvęs Roosevelto rėmėjas, taipgi siūlo prezidentui Trumanui pasitraukti. Marshall Field, Chicago Sun ir New Yorko PM dienraščių leidėjas, buvęs uolus rooseveltininkas, jau prisideda prie tų dvasioj puolančių demokratų, kurie reikalauja Trumano pasitraukimo.

Vienu žodžiu tariant, daugelis demokratų visai nuleido rankas ir gatavi pervesti republikonams viską, be jokios kovos, nors jie dar tebeturi savo rankose vyriausias kortas. (Republikonai negali sudaryti dviejų trečdalių, kad galėtų atmesti prezidento Trumano veto).

Bet yra ir kita pusė medalio. Pažangesni elementai turėjo pasitarimą, kuriame dalyvavo 30 žymių veikėjų, atstovaujančių didžiąsias unijas ir kitas darbo žmonių organizacijas. Jie planavo, kaip sustiprinti pažangesnių demokratų eiles, kad būtų galima atsispirti prieš republikonų puolimą ant žmonių laisvių.

Jie ragina prezidentą Trumaną nesitraukti iš savo vietos. Jie siūlo jam stipriai laikytis savo poste, kad būtų galima vetuoti — atmesti reakcinius kongreso tarimus, atkreiptus prieš visuomenės gerovę.

Konferencijoj dalyva v o CIO galva Murray, buvęs Jungtinių Valstijų iždo sekretorius Henry Morgenthau, profesorius Frank Kingdon, gelžkeliečių brolijos pirmininkas Whitney ir kiti žymūs vadai ir veikėjai.

Demokratija nemano rankų nuleisti. Tos laisvės buvo laimėtos per sunkią kovą ir negalima jų apleisti be kovos.

MOLOTOVAS PRIIMA AMERIKOS PASIŪLYMĄ

NEW YORK. — V. Molotovas, SSRS užsienio reikalų ministras, pareiškė, kad SSRS sutinka su Amerikos pasiūlymu įsteigti nusiginklavimo inspekciją.

Jungtinių Tautų atstovai sako, kad šis pareiškimas kelia didelį entuziazmą.

72,000 BENAMIŲ KARO VETERANŲ DETROITE

DETROIT. — Valdiškas gyvenamųjų namų biuras atrado, kad Detroito mieste yra 72,000 benamių Antrojo pasaulinio karo veteranų. Daugelis jų nakvoja geležinkelių stotyse, visa-naktiniuose judomųjų paveikslų teatruose, automobiliuose, ir tik laimingesnieji suranda prieglaudą pas gimines.

SOVIETAI PRAGRĘŽĖ 20 MYLIŲ GILUMO SKYLĘ ŽEMĖJE

LONDON. — Sovietų geologai per 2 dienas pragręžė 20 mylių gilumo skylę žemėj, vartodami didžiulį naujovinį elektrinį grąžtą, kaip pranešė Maskvos radijas. Dar niekur ir niekuomet pirmiau nebuvo taip giliai į žemę "įlysta". Jeigu paprastais būdais reikėtų tokio gilumo skylę žemėje išgręžti, tai tektų kelis metus dirbti. Ar tas gręžimas padarytas dėl žibalo ar ko kito, dar nepaskelbta.

JAPONIJOS KASYKLOSE VERGIJOS SISTEMA

TOKYO. — Hokkaido provincijos anglies kasyklose viešpatauja vergų darbo sistema. Bent 12,000 angliakasių paversta beteisiais vergais.

Kasyklų savininkų agentai vilioja pavargusius darbininkus ir farmerius visokiais pažadais, kad jie pasirašytų kontraktą dviems ar trims metams. Po to juos nugabena į barakus, kurie yra tikri kalėjimai. Nakties metu juos užrakina.

Dirbti teenka nesuskaitomas valandas.

Okupacinė valdžia žino apie tą vergiją Hokkaido kasyklose, bet žiūri pro pirštus.

Kinų Komunistai Sunaikino Dar 33 Ciango Divizijas

YENAN. — Čiangkaišeko Kinijos tautininkai per paskutinių trijų mėnesių ofensyvą prieš kinus komunistus prarado 33 divizijas savo kariuomenės, kaip pranešė komunistų radijas.

Praeitą savaitę kinai komunistai, tarp kitko, suėmė tautininkų divizijos generolą Li Heng-yi ir 5,000 jo kareivių. Pusantro tūkstančio kitų jo karių buvo nukauta, bei pavojingai sužeista.

Mandžurijoj komunistai pagrobė nuo tautininkų dar 5,000 amerikinių šautuvų ir didelius kiekius kitų ginklų.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS.
EINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ADMINISTRACIJOS KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

NAMŲ PROBLEMA IR VETERANAI

Teko pastebėti spaudoj, kad tarp taip vadinamų skvaterių Montreale yra tokių žmonių, kurie dalyvavo abiejuose pasauliniuose karuose, bet per praėjusius du metus gyveno viename kambaryje su 4 ar 6 vaikais. Kokia šeimos padėtis, gyvenant šešiese ar aštuoniese viename kambaryje, gali būti kiekvienam labai aišku. Toks gyvenimas mažai kuo skiriasi nuo kalėjimo ar koncentracijos stovyklos.

Čia reikia pasakyti, kad tokie atsitikimai su veteranais yra labai dažni. Vyrams esant užjūryje ar kur kitur, šeimos negalėjo mokėti dideles nuomas. Ypatingai sunkioj padėtyj atsidūrė tos šeimos, kurioms teko keltis į naujas vietas, o labiausiai į kitus miestus. Motinai su vaikais dabar sunku gauti butą. Tas pats ir su tais, kurie apsivedė sugrįžę arba būdami užjūryje. Jie negali gauti tinkamo skaičiaus kambarių. Dažnai jie gyvena net ne tame pačiame mieste.

Veteranų padėtis, kas liečia butus, yra sunkesnė, negu kurios kitos piliečių grupės. Valdžia, reikia pripažinti, nepasirūpino tinkamai tuo reikalu. Ypač keistas dalykas dedas Montreale. Valdžia uždaro namus už tai, kad buvo užimti gemblerių, ir laiko tuščius, nieko neleidžia. Kodėl neišrenduoti tokių namų veteranams? Koks išrokavimas laikyti namą tuščią? Pats namas nieku nenusikaltęs.

Valdžiai reiktų daugiau atydos atkreipti į veteranus. Jų padėtis tikrai nekokia. Dauguma jų ėjo savanoriais ir kovojo už Kanados interesus, o dabar negali rasti vietos savo šeimai priglausti. Yra net tokių atsitikimų, kad veteranas negali savo žmonos atsigabenti iš užjūrio, kadangi jis neturi buto. Taip negali būti.

KĄ IŠKELĖ MENO FESTIVALIS

Iš aprašymų Lietuvių Meno Festivalio, kuris įvyko Čikagoje, galima pastebėti, kad Šiaurės Amerikos lietuviai turi puikių chorų, chorvedžių, dainininkių ir dainininkų, vaidintojų, bet labai mažai kūrėjų. Išskyrus gražų būrį dailininkų, kurie turėjo išstatę savo piešinius ir skulptūras, kitų kūrėjų nebuvo. Tiesa, roselandiečiai pastatė naują kūrinėlį "Ant Nemuno Kranto", bet tas kūrinėlis yra mažmožis.

Menas negali būti atspindžiu einamojo gyvenimo, jeigu jis neduoda nieko naujo, paimto iš to laiko gyvenimo. Lietuvių menas šioje srityje, kaip pasirodė, neturi nieko. Jis gyvena praeitimi. Senos dainos, seni veikalai, sena muzika.

Be abejonės, pagaminti naujas dainas, sukurti muziką, veikalus ir t.t. yra sunkus darbas. Reikia gabumų, reikia išsilavinimo ir laiko. Tačiau negalima pasakyti, kad lietuvių tarpe jau nėra tokių jėgų. Veikiausiai reikia tiktai išjudinti jas. Jeigu būtų daugiau koncentruojamasi ant kūrybos, gal daug ko atsirastų.

Jeigu pažvelgti į meną aplamai, galima pamatyti, kad jis nesnaudė. Toj pačioj Amerikoj buvo pagaminta daug naujos muzikos, dainų, filmų, piešinių ir t.t. Kaip jie realūs, čia ne vieta diskusuoti, bet jie paimti iš einamojo momento. Te kūriniai daug malonesni, kadangi jie vaizduoja tą, ką žmonės pergyvena ar tik pergyveno.

Menas yra ne tik grožis. Jis yra galingas ginklas žmonių kovoje už savo idėjas, siekius. Darbo žmonių menininkams reikia daugiau atydos kreipti į meno reikalus. Pavyzdžiui, scenoje pastatytu veikalėliu galima atvaizduoti daug vaizdžiau, negu ištisa knyga.

Reikia tikėtis, kad menininkai, pastebėję šį trukumą, dabar atkreips atydą į juos ir prašalins. Su geromis pastangomis galima tai padaryti.

METINIS LIAUDIES BALSO VAJUS

Už kelių savaičių prasidės Liaudies Balso metinis vajus. Tai jau senai įprastas darbas, tačiau rengiantis prie jo reikia šį tą pasakyti. Kad ir senai įprastas darbas, bet jeigu jis neturės iškaus vaizdo, kam jis reikalingas, bus prastai pravestas. Gyvenime yra taip, kad tas pats daiktas ilgainiui įsipyksta ir žmogus pradeda nebevertinti. Štai, amerikiečiams atsibodo demokratai ir jie nubalsavo republikonus, nors retas kuris neatmena Hooverio laikų, kada viešpatavo baisiausias chaosas.

Liaudies Balso vajus bus jau penkioliktas iš eilės. Nežiūrint to, yra keletas faktų, kurie iškelia vajaus svarbą. Pirma, reikia atminti, kad Liaudies Balso pajamos dar nepadengia visų išlaidų. Aukos turi atpildyti nedateklių. Kitaip jis turėtų eiti žemyn. Kita, viskas brangsta. Tik šią savaitę spaustuvė pranešė, kad Liaudies Balso atspausdinimas kainuos $2.50 daugiau už vieną laidą. Per metus laiko susidaro $130. Panašiai pakyla ir kitos išlaidos. Pabrango popieris, spaustuvės darbas ir kiti reikmenys. Viską kartu sudėjus, gali pasidaryti skirtumas iki $500 į metus. Prenumerata, kaip jau visiems žinoma, pasilieka ta pati.

Liaudies Balsas gauna iš Lietuvos labai gražių paveikslų. Kad paversti juos klišėmis, kainuoja daug pinigų. Jeigu kiekviena kolonija sukeltų po keletą dolerių daugiau, negu paprastai, Liaudies Balsas galėtų būti pagerintas, dedant daugiau paveikslų iš Lietuvos. Dabar talpinami paveikslai kainuoja mažai, bet jie turi nedidelę vertę. Juos galima matyti ir kituos laikraščiuos, kadangi juos parūpina žinių agentūros, kurios siuntinėja visiems laikraščiams.

Taigi, sekmingas vajus yra reikalingas, jeigu mes norime palaikyti jį, pagerinti jį.

Pasirodo, kad ir Hollywoodo žvaigždėms sunku su kambariais. Štai aktorius Jess Barker ir jo žmona Susan Hayward su savo dvynukais išmesti iš namo Beverly Hills, Kalifornijoj. Jie sėdi ant savo valyzų.

Mūsų Akimis Žiūrint

Kas Bus Amerikoje

Respublikonams laimėjus rinkimus į Jungtinių Valstijų senatą ir kongresą, daugelis komentatorių tuojaus pastatė klausimą, kas dabar bus? Kuria kryptimi Jungtinės Valstijos eis? Kokios pasekmės bus?

Nors ateitį pranašauti yra labai rizikinga, tačiau nėra taip sunku ją atspėti, kuomet eina kalba apie valstybės reikalus ir yra žinoma, kokie žmonės atsistoja priešakyje.

Republikonai yra dešiniausia amerikiečių partija. Ji yra atžagareiviškiausia, konservatyviškiausia partija. Kaip tokia, ji gali tik į vieną pusę krypti.

Kada republikonai išrinko prezidentu Hooverį, Jungtinių Valstijų politika tapo konservatyviška. Jungtinių Valstijų ekonomija pradėjo bristi į krizį. Hooveininkai giedojo apie "prosperity around the corner", bet juo toliau, tuo blogiau darėsi.

Konservatizmas yra žinomas iš jo opozicijos reformoms, iš jo šykštumo darbo žmonėms, iš jo opozicijos Sovietų Sąjungai. Jo politika yra siaura, atžagareiviška, atkakli.

Reikėjo Roosevelto demokratiško režimo, kad išvesti Ameriką iš krizio. Roosevelto valdžia tuojaus užmezgė ryšius su SSRS, pradėjo mainytis prekėmis, užvedė visą eilę viešų darbų. Prie Roosevelto administracijos, Jungtinės Valstijos žengė pirmyn, ėjo reformų keliu.

Atžagareiviai Jungtinėse Valstijose buvo labai galingi. Jie kontroliavo didžiumą spaudos ir radijo stočių. Jie puolė Roosevelto valdžią, kuri, be abejonės, nebuvo be trūkumų. O kai valstybės vairą paėmė Trumanas, jie ją visai pakrikdė. Jie privertė panaikinti kontrolę, dėl ko infliacija paėmė viršų. Ir štai, po 28 metų laiko, republikonai vėl prie vairo ir su tomis pačiomis idėjomis ir tais pačiais siekiais.

Ko iš jų galime laukti? Republikonai pagriežtins imperializmą, darys daugiau intrygų prieš SSRS ir kitas pažangias valstybes. Jie panaikins daugelį demokratų įvestų reformų. Jie suvaržys unijų ir kitų darbininkų organizacijų laisvę.

Istorija pilna pavyzdžių, kurie aiškiai rodo, kad konservatyviški elementai, paėmę galią, visuomet stengiasi pažangesnių elementų įvestas reformas panaikinti, praplėstas laisves susiaurinti ir t.t. Bėda tik tame, kad žmonės nepaiso praeities pamokų.

Tiesa, demokratai elgėsi irgi negerai. Jie užsitarnavo daug kritikos. Trumano valdžią kritikavo net patys demokratai, pavyzdžiui, Wallace, Pepper ir kiti. Bet kas mano, kad republikonai bus geresni, tas labai klysta.

Bet reikia turėti mintyje ir štai ką: dabar situacija ne ta, kuri buvo prie Hooverio. Republikonams taip pat reiks susidurti su aplinkybėmis ir sąlygomis. Kurie mano, kad viskas akimirka pasikeis, taipgi klysta.

Tie elementai, kurie mano, kad dabar tai tikrai bus bloga Sovietų Sąjungai, turėtų atminti, jog šiandien SSRS yra ne ta, kuri buvo po pirmo pasaulinio karo. Jiems taipgi reiktų atminti, kad unijinis judėjimas Amerikoje dabar ne tas, kuris buvo po pirmo pasaulinio karo. Norint panaikinti reformas, reiks susidurti su darbininkų judėjimu.

Spaudos Laisvė

PM laikraščio redaktorius John P. Lewis iškėlė viršun, kad Jungtinių Valstijų valstybės departamento žmogus patiekia laikraščių reporteriams informacijas, kas dedasi keturių didžiųjų šalių ministerių konferencijoj, ir įsako jiems, kad jie nesakytų, iš kur jie tas informacijas gauna.

Skaitytojai, skaitydami reporterių pranešimus, mano, kad jie skaito savo akimis mačiusių ir savo ausimis girdėjusių liūdininkų pranešimus, nors tikrenybėje jie skaito valstybės departamento pareigūno pranešimus.

Beveik panašiai buvo Lietuvoje prie Smetonos. Smetonos valdžia duodavo laikraščiams straipsnius įvairiais klausimais ir uždrausdavo nurodyti, kad tai valdžios informacijos. Skaitytojai manydavo, kad jų laikraščiai taip rašo.

Įdomu tas, kad tie laikraščiai, kurių reporteriai padavinėja valstybės departamento informacijas, nenurodydami informacijų šaltinio, dažnai rėkia, būk Sovietų spauda rašo tiktai tą, ką valdžia diktuoja.

Ofensyva Prieš Moteris

Nesenai finansų ministeris paskelbė, kad vedusių moterų uždarbis turės būti sudėtas kartu su vyrų uždarbiais, kas liečia taksus. Jeigu moteris uždirbs virš $750 į metus, tai ir ji ir vyras turės mokėti taksus kaip pavieniai.

Dabar yra pranešama, kad bus atleistos iš valdiškų įstaigų visos vedusios moterys — ir taip greitai, kaip greitai bus galima užpildyti jų vietas vyrais ar merginomis. Iš CBC tarnybos taipgi turės išeiti visos vedusios moterys.

Tas viskas rodo, kad valdžia pasirengusi atimti darbą iš visų vedusių moterų.

Kada karas ėjo, valdžia nesigailėjo moterim gražiausių žodžių, kad tik eitų dirbti. Dabar, kada jos padėjo apginti Kanados laisvę, meta visas laukan.

Nei viena moteris neina dirbti, jeigu gyvenimo sąlygos neverčia. Vedusios moterys dirba tik tuomet, kada reikalinga padėti vyrams.

Toks valdžios žygis skaudžiai užgauna neturtinguosius žmones. Turčių žmonoms nėra reikalo eiti dirbti.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Liaudies Balso skaitytojai ir rėmėjai gerai žino, jog gyvenimo reimenims brangstant, kartu didėja ir laikraščio išlaidos. Tą liūdija pastaromis dienomis gauta parama dėl Liaudies Balso. Štai būrys draugų ir draugių, kurie gražiai parėmė savo laikraštį.

Povilas Pajuodis, St. Thomas, Ont., eilę metų dirbęs prie Liaudies Balso ir gerai žinodamas reikalą kaip reikalinga parama laikraščiui, aną dieną pravažiuodamas Torontą užėjęs į laikraščio raštinę įteikė Liaudies Balso paramai $10.00. Tai graži auka kaipo nuo naujakurių, International Hotel savininkų.

J. Stančekienė, Chicago, Ill., per drg. J. Pajuną, paaukavo Liaudies Balsui $2.

J. Stochvell, Brooklyn, N. Y., per drg. V. Bunkų atsinaujindamas Liaudies Balsą, kartu parėmė laikraštį su $1.50 aukų.

J. Pajunas, Chicago, Ill., per drg. S. Karvelį prisiuntė pluoštą atnaujintų prenumeratų ir kelis dolerius aukų.

A. Deresy, Chicago, Ill., per drg. J. Pajuną atsinaujindamas prenumeratą, paaukavo Liaudies Balsui $1.

J. Valaitis, Toronto, grįždamas iš Čikagos, menininkų festivalio, parvežė Liaudies Balsui lauktuvių, — naują skaitytoją.

S. Griškus, Brooklyn, N. Y., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė priedą, 50 centų aukų.

S. Škuda, Delhi, Ont., lankėsi Liaudies Balso raštinėje ir apdovanojo laikraštį su $2.00.

A. Stanevich, New Westminster, B. C., katsinaujindamas prenumeratą, paaukavo Liaudies Balso paramai $2.00.

J. Bliumas, Hearst, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė Liaudies Balso paramai $1.00.

Ch. Mažilis, Clyde, Alta., per drg. Ch. Jaselun, atsinaujino trims metams Liaudies Balso prenumeratą ir už pasivėlavimą nusibaudė save su $1.00 dėl laikraščio paramos.

Už aukas ir pasidarbavimą širdingai ačiū.

Administracija

ŠYPSENOS

Ims Daug Laiko

Amerikietis: — Na, kadangi dabar jūs turėsite daugumą kongrese ir senate, tai galėsite greitai įgyvendinti savo programą dėl gerovės įvedimo Amerikoje.

Republikonas: — Nebūk toks greitas. Matai, mums reiks pirma viską panaikinti, ką demokratai įvedė. O tas užims daug laiko.

Ne Tavo Biznis

Tėvas: — Klausyk, Jurgi. Labai negražu švilpauti pamačius gražią merginą.

Sūnus: — O kaip tu atkreipei atydą mamos, kada pirmu kartu sutikai?

Tėvas: — Ne tavo dalykas, kaip aš padariau. Bet aš galiu tau pasakyti, kad tas tikrai išgydė mane nuo švilpavimo.

ANTANAS VENCLOVA

Nuostabiausieji Metai

Sugrįžk, sugrįžk, kas praėjo,
Kas kaip aidas senai nuskambėjo,
Tartum gausmas pavasario vėjo
Sidabrinių naktų tylumoj,

Kai sietynai ir žiebės, ir švito,
Kai mėnulis tekėjo iš ryto
Ir žvaigždė prapultin nusirito
Ankstybosios brėkšmės pilkumoj.

Užė gatvės, dundėjo asfaltas,
Geso lempos ir blankios, ir šaltos,
Buvo žiemos kaip pasaka baltos,
Miesto aikščių, bulvarų tamsoj,

O mes ėjom, ir ėjom, ir ėjom
Parkais, sodais, miegūstom alėjom,
Ir svajojom, ir tyliai kalbėjom
Skaidrioje žydro ryto aušroj.

Mes mylėjom gyvenimą didį,
Kurs liepsnoja, alsuoja ir žydi,
Kurs į ateitį mudu palydi
Nuostabiausiųjų metų šviesoj.

Pastabos

Tai Francijos komunistai vėl pirmoj vietoj.

Francijos žmonės nori, kad atžagareiviai negalėtų panaikinti įvestų konstitucinių reformų.

Krikščionių flirtas su generolu De Gaulle, kuris nori sugrąžinti seną konstituciją, daugiausiai padėjo komunistams.

Kairieji socialistai irgi balsavo už komunistus.

—o—

Kaip atrodo, tai Francijos socialistai jau pergyveno savo žydėjimą.

Dešinieji socialistai pereina pas krikščionis, o kairieji pas komunistus.

Darbininkai pamatė, kad Blumas ir kiti socialistų vadai nieko šiame kare neišmoko.

—o—

Komunistų laimėjimas Francijoj darys įtaką į Francijos politiką.

Mes galime būti tikri, kad Francija ves daug geresnę užsieninę politiką negu Anglija.

Be susitarimo su komunistais negalės egzistuoti jokia Francijos valdžia.

—o—

Jeigu italai būtų muoširdūs, jie priimtų jugoslavų pasiūlymą Triesto klausimui išrišti.

Jie gautų Triestą mainais už kitą miestą.

Su tuo užsibaigtų ginčas tarp jų ir jugoslavų.

Tas žymiai sustiprintų ir taiką Europoje ir visame pasaulyje.

Kaip žinia, trys didieji daugiausiai ginčyjasi dėl Triesto.

—o—

Ontarijos premjeras barasi ant progresyvės partijos, kam ji drumsčia žmones dėl pieno kainos pakilimo ir kitų dalykų.

Jis norėtų, kad niekas nieko nesakytų, jeigu pragyvenimas kyla, jeigu niekas algų nekelia.

Kaip gera būtų, jeigu būtų galima didinti pelnus ir niekas nei žodelio nesakytų.

—o—

Žmonių nepasitenkinimą kelia valdžios, keldamos prekių ir maisto produktų kainas, bet rėkia, kad kalti komunistai.

Nekelkit kainų, pakelkit algas, tai komunistams nereiks kelti protestus, organizuoti darbininkus.

Labai lengvas būdas žmonių nuraminimui.

Bet kapitalistai šiuo keliu niekad geruoju nėjo ir neis.

—o—

Toronto Evening Telegram šaukia, kad Kanadoje prasidėjo kova tarp katalikų bažnyčios ir prorusiškos Lenkijos valdžios.

Bet ar žinote, už ką kova eina? Už žemiškus turtus.

Bažnyčia, palaikydama Lenkijos šlėktas, padėjo buvusios londoniškės lenkų valdžios atstovams paslėpti Lenkijos istorines brangenybes, kad dabartinės Lenkijos valdžios atstovai jų nerastų.

—o—

Kunigai mokina, kad nereikia krauti turtų, kurie rūdyja arba kuriuos kandys ėda, tačiau jie patys taip nedaro.

Jie ne tik nestumia nuo savęs jokio turto, bet dar prakeikia kitus, kurie trukdo.

J. Y.

Ką Kiti Rašo ar Sako

29 Metų Spalių Revoliucijos Sukakties Proga

Lapkričio 7 dieną sukanka 29-ri metai Didžiajai Spalių Revoliucijai, — įvykis svarbus ne tik Tarybų Sąjungai, apie 200 milijonų josios gyventojų, bet ir visam pasauliui.

Kiekvienas iš mūs, kuris 1917 m. lapkričio 7 dieną jau savistoviai galėjome protauti, gerai atsimename ir suprantame, kokiu piktu įtūžimu buržuazinis pasaulis pasitiko žinias, skelbiančias, jog Rusijoje, visų pirmiausiai raudonajame Petrograde, darbininkų, valstiečių ir kareivių tarybos perima šalies valdžią, skelbdamos, kad ten, kur per šimtmečius viešpatavo žiauri caristinė priespauda, bus vykdoma socialistinė santvarka!

Nuogąsčio apimta, plėšrioji kapitalistinė klasė iš sykio piktai šaipėsi, sakydama jog tai, ką bolševikai, vadovaujami Lenino, daro, esanti beprotybė, jog nieko iš to neišeisią. Kerenskis jai buvo genijus; Kerenskis, atstovavęs Rusijos išnaudotojų klasę, buvo angelas, o bolševikai — velniai.

Reikėjo turėti gerus nervus ir nepalaužiamą darbininkų klase, komunistų-bolševikų partija ir jos vadovybe pasitikėjimą, kad nepatikėti reakcinės buržuazijos pranašystėmis!

Su kapitalistiniais pranašais vienon dūdon pūtė ir menševikai socialistai. Ir jie klaidino savo pasekėjus, skelbdami kvailas pranašystes. Kas neatsimena lietuviškų menševikų tūzo p. Grigaičio zaunų, skelbtų, būk bolševizmas Rusijoje negalėsiąs ilgiau gyvuoti, kaip keletą savaičių, o ilgiausiai — keletą mėnesių?!. . .

Kad padaryti savo pranašystes tikromis, imperialistiniai kraštai siuntė Rusijon savo intervencines armijas revoliucijai triuškinti. Visomis pajėgomis jie rėmė kontrevoliucines, banditines govėdas, organizuotas Kolčakų, Denikinų, Judeničių, Vrangelių ir kitokių liaudies priešų.

Jie pagaliau buvo paskelbę tarybiniam kraštui blokadą, siekdamiesi jį badu numarinti.

Niekas nepadėjo!

Kaip nieks negali nustelbti jūros bangų, taip nieks negalėjo sulaikyti proletarinės revoliucijos, kuriai buvo lemta užimti vieną sausžemio šeštadalį.

Buržuazija daug vilčių dėjo kiekvienoje tarybinės komunistų partijos eilėse pasireiškusioje opozicijoje, baigiant trockistais.

Ji daug vilčių dėjo kiekviename renegate, šmeižusiame Tarybų Sąjungą.

Tarybų Sąjungos priešai daug nesąmonių per tą laikotarpį paleido Tarybų Sąjungos adresu: ji išsigemanti į kapitalistinę šalį, ji tokia ir tokia.

Nieks nepadėjo!

Buvo pasilikęs vienitėlis buržuazijai herojus — Hitleris. Ginklavo ji hitlerinę Vokietiją, fašistinę Italiją, imperialistinę Japoniją, tikėdamosi, kad fašistinė Ašis sunaikins Tarybų Sąjungą. Tik penkiomis minutomis prieš 12-tą ji pamatė, jog fašistinė Ašis siekiasi ne tik Tarybų Sąjungą sunaikinti, bet ir visą buržuaziniai demokratinį pasaulį užkariauti.

Kilo II-rasis pasaulinis karas. Čia ir vėl Tarybų Sąjungos priešai "šventai tikėjo", jog Tarybų Sąjunga neišliks nesunaikinta žiaurios hitlerinės mašinos.

Buržuazijos lekajai, toki, kaip lietuviški menševikai, paskyrė Tarybų vyriausybei ir laiką gyvuoti: kelias savaites, o daugiausiai kelis mėnesius (Naujienos).

Ir vėl jie nemielaširdingai suklupo!

Nepaisant baisių nuostolių, paaukotų II-rajame pasauliniame kare, iš jo Tarybų Sąjunga išėjo galingesnė, negu buvo 1941 metais!

Na, ir kas dabar beliko Tarybų Sąjungos priešams bedaryti?

Atomo bomba! Taip, vienintėlė išeitis — atomo bomba. Su ja užpulti, sunaikinti to krašto miestus ir baigta!

Tačiau net ir buržuainių traštų gudresni politikai jau žino, kad tai prie nieko gero neprivestų. Tarybų Sąjunga per galinga net ir atomo bombai.

Be to, kiekviename buržuaziniam krašte atsiranda vis daugiau ir daugiau blaivesnių protų, įtakingesnių asmenybių, kylančių iš liaudies, kurie sako: **vienintėlė pasauliui išeitis — ne karas prieš Tarybų Sąjungą, bet taika!** Tarybų Sąjunga troškta taikos. Pasaulio žmonės troškta taikos.

Tokių balsų kyla vis daugiau ir daugiau — milijonai! Joks padorus žmogus šiandien karo nenori, juo šlykštisi. Milijonai Amerikoje, Europoje, Azijoje ir Afrikoje troškta taikos. Lai kapitalistinis pasaulis su socialistiniu gyvena taikoje, tegu jiedu lenktyniuoja: kuris bus geresnis, tobulesnis, labiau patenkins milijonus darbo žmonių, tas ilgainiui laimės, tam bus lemta išlikti.

Ir mes esame šalininkai šios nuomonės, šitokio nusistatymo.

Išgyvenusi 29-rius metus, Tarybų Sąjunga visuomet laikėsi taikos politikos, jos griežtai laikosi ir šiandien. Savo, palyginti, neilgu gyvavimo laikotarpiu ji suvaidino sprendžiamą vaidmenį civilizacijos išgelbėjime pasaulyje. Ji buvo mūsų galingas talkininkas II-jame pasauliniame kare, — lai būva ji mūsų drauge taikoje.

29-rių metų Spalių Revoliucijos sukakties proga mes reiškiame noro, kad vyriausiai tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos gyvuotų artimi prieteliški santykiai, kad visos painiosios tarptautinės problemos būtų gražiu, taikiu būdu išspręstos, nes tiek Amerikos liaudis, tiek Tarybų Sąjungos tautos, kiek viso pasaulio darbo žmonės karo nenori, bet nuoširdžiai troškta ilgos, pastovios taikos! — **Laisvė.**

Nori Atsiskirti Nuo Valstybės

LONDON. — Dr. Cyril F. Garbett, Yorko arcivyskupas, reikalauja, kad Church of England būtų atskirta nuo valstybės. Kiek matyti, tai jis bijo, kad Anglijoj valdžia nepanaudotų savo teisių ir nepaskirtų bažnyčios viršininkais tokių dvasiškių, kurie būtų prielankūs valdžiai.

"Augant totalitarin-ė m s valstybėms", sako jis, "galimas daiktas, kad ateityje bus skiriami į svarbias vietas tiktai tie, kurie palaiko tos dienos valdžią".

Pagal dabartinius patvarkymus, Church of England viršininkus skiria premjeras. Karalius skaitomas bažnyčios vyriausia galva. Tai valstybinė bažnyčia.

Valstybėms pereinant į darbo žmonių rankas, bažnyčių viršininkams darosi baugu, kad jiems nereiktų remti tas valdžias. Jie iškalno nori atsipalaidoti rankas nuo tokio reikalo.

Dr. Peter Morkis, dantistas, kuris šiomis dienomis atsidarė ofisą 2936 Dundas Street West. Telefonas: MUrray 5331. Dr. Morkis yra pirmas lietuvis dantistas Toronte.

Rojus Mizara Apie Torontiečių Chorą

Rojus Mizara, Laisvės redaktorius ir daugelio gražių apysakų autorius, rašydamas apie Meno Festivalį, kuris įvyko Čikagoje, gražiai atsiliepia apie torontiečių Bangos Chorą. Laisvėje jis rašo:

—o—

Chorai

— Kuris, jūsų nuomone, choras, pasirodęs Festivalio programose, vertas pirmos dovanos? — klausė manęs tūli paskutinę Festivalio dieną.

— Dovanos, už ką? — atsakiau klausimu.

— Už ką?! Už dainavimą, — gražiausį sudainavimą.

— Šitaip klausimą statyti atrodytų per siaura.

Iš tikrųjų, per siaura!

Kai mūsų chorai dalyvauja kontestiniame dainavime, į juos tenka plačiau žiūrėti, — negalima tenkintis vien tik tuo, kaip tas ar kitas choras tą dieną sudainavo tą ar kitą dainą. Reikia stebėti į chorų sudėtį, į lietuvių koloniją, kurioje tas ir kitas choras gyvuoja, į jo repertuarą ir dar kitas sąlygas. Tik suėmus visa tai krūvon, galima daryti išvadas ir palyginimus.

Dainos Festivalyj Čikagoje iš viso mišrių chorų tedalyvavo tik trys: Kanklių Choras, Aido Choras ir Bangos Choras.

Kanklių Choras yra įstaiga savaimi: senas, plačiai žinomas ir gyvuojąs pačioje lietuviškosios Čikagos širdyje. Tai choras su gražiomis meninėmis tradicijomis, pastatęs daug didelių muzikalinių veikalų.

Aido Choras gyvuoja lyg ir Čikagos priemiestyj — Roselande. Tai kur kas jaunesnis choras, turįs mažiau potencialumų savo plėtojimuisi ir bujojimui.

Tuo būdu visuomet galime tikėtis daugiau iš Kanklių Choro negu iš roselandiškio Aido Choro; nors tam tikrais atvejais, dainuojant tam tikras lengvesnes dainas, pastarasis galėtų pirmąjį net ir pralenkti, visvien Kanklių Choras kol kas jėgingesnis bus už pirmąjį.

Man labai rūpėjo ir rūpi mūsų chorų sudėtis — pirmiausiai, kiek kuris choras turi jaunimo, jaunų dainininkų. Turiu pripažinti, jog tik vienas choras — torontiečių Bangos Choras — turi didžiausį nuošimtį jaunimo. Tiesa, kanadiečiai visi, kaipo taisyklė, yra apie desėtku metų jaunesni už Jungtinių Valstijų lietuvius, bet, nežiūrint to, jie turi didelį nuošimtį ir Kanadoje augusio jaunimo, — didesnį, negu bet kuris kitas Festivalyj pasirodęs choras. Visų choristčių kostiumai gražūs — kita ypatybė.

Choras rūpestingai susimokęs dainas. Nors jo mokytojas ne lietuvis (ukrainietis), tačiau choro dikcija labai gera — kiekvienas žodis tariamas aiškiai, suprantamai, o tai suteikia pagrindinį dainai ir dainavimui grožį. Šis choras dainavo dviem atvejais, dainavo vieni vyrai ir vienos moterys, ir kiekvieną sykį dainininkai korektiškai pasirodė.

Bangos Chorą moko-vadovauja **Alek Ociena,** žymus muzikas, pilnas energijos ir sumanumo vyras, nesigailįs pajėgų liaudies menui kelti.

Tūli man sakė, būk, jų nuomone, Bangos Choras perdaug pamėgęs **pianissimo,** tykų dainavimą, girdi, kur reikia ir kur nereikia, jie imasi už pianissimo. Nesu joks ekspertas kritikas ir negaliu to užginčyti, tačiau geras mokytojas žino ir supranta, kokią medžiagą jis turi ir iš jos daro visa tai, kas būtų geriausia. Dažnai dainininkų balsų nelygybė priverčia mokytoją reikalauti iš dainininkų dainuoti taip, kad tos nelygybės klausytojas negalėtų pajusti.

Vienas buvo aišku: Bangos Choras pasirodė meistriškai. Jo dainavimos spalvingas; jo dainininkai, kiekvienas ir kiekviena, buvo susikoncentravę tam, kam turėjo būti susikoncentravę. Kiekvienas mokytojo - dirigento krustelėjimas — jiems šventas įstatymas. Vadinasi, Bangos Choras buvo gerai disciplinuotas, drausmingas; bangiečiai supranta pagrindinį choristų dėsnį: choras bus geras tik tuomet, kai jo nariai - dainininkai laikysis griežčiausios drausmės, disciplinos, kaip pavyzdingiausioje armijoje!

Daug kas iš mūsų dainininkų - choristų galėjo pasisemti pamokų iš bangiečių dainavimo Čikagoje, tik nežinau, ar jie tai padarė.

Bangos Chorui buvo suteiktas **pirmas pažymėjimas** (honorable mention), gi Detroito Moterų Chorui — antras.

Bendrai, visuose Festivalyj dalyvavusiuose choruose buvo permažai čia augusio jaunimo. Tai pasireiškė ypač Moterų Choruose. Dėl šios pastabos neturėtų m ū s ų draugės moterys-dainininkės užsigauti. Prašau nesuprasti manęs klaidingai: nesakau, kad suaugusi moteriškė ar vyriškis negali dainuoti ar neprivalo dainuoti. Ne! Jie ir jos turi dainuoti, bet tolydžio reikia dėti pastangų daugiau jaunimo į dainininkų gretas įtraukti: dainuokime visi išvien, tai ir visam reikauli bus kur kas sveikiau.

HAMBURGAS. — Vienas iš žymesnių darbo unijų vadų, Franz Pliedt, sako, kad britų valdomoje Vokietijos zonoje, galima laukti pusbadžių darbininkų sukilimo, jeigu maisto situacija nepagerėsianti.

Baigiamas Sukti Filmas 'Tarybų Lietuva'

Centrinės Raudonosios Vėliavos dokumentinės kino studijos operatorių grupė baigia sukti "Tarybų Lietuvos" filmą. Filmo režisierius N. V. Solovjevas pareiškė "Tiesos" korespondentui:

— Šis pirmas dokumentinis garsinis lietuviškas filmas parodys naują Tarybų Lietuvos gyvenimą, krašto savybes, jo gamtą, didvyrišką gyventojų kovą už miestų ir pramonės atstatymą, už žemės reformos įvykdymą. Visa tai užfiksuota filmo kadruose. Operatoriai aplankė su kino kamera didesniuosius Tarybų Lietuvos miestus, Klaipėdos uostą, Palangą, Kuršių Neringą, lietuviškąjį kaimą, nufilmavo istorinius krašto paminklus. Senosios pilys byloja apie lietuvių tautos kovas prieš amžinuosius savo priešus — vokiškuosius atėjūnus. Šios garbingos kovų tradicijos tebėra gyvos ir dabar. Operatoriai aplankė eilę įmonių, kuriose sparčiai dirba Marytės Melnikaitės vardo jaunuomenės brigados, siekdamos įamžinti šios didvyriškos lietuvių tautos dukros atminimą.

Žiūrovai pamatys vaizdus iš žemės reformos vykdymo, naujakurių dėkingumą tarybų valdžiai už suteiktą žemę. Atskiri filmo kadrai skirti naujai sukurtajam krašto mokslo židiniui — Mokslų Akademijai. Bus parodytas atstatysosios įmonės, atgijęs miestai. Įdomios nuotraukos padarytos kaime. Užfiksuoti tipingi pastatai, kaimo merginkai, verpėjai, liaudies šokiai ir t.t.

Artimiausiu laiku grupė sugrįš į Maskvą. Čia bus atliktas filmo montavimas bei jo dauginimas. Į šalies ekraną įeis pilno metražo garsinis filmas apie jaunąją tarybinę respubliką.

Iš LLD 162 Kp. Susirinkimo

TORONTO. — Lapkričio 10 dieną įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos susirinkimas, kuris praėjo gyvai ir padarė nemažai gerų tarimų.

Iš raportų paaiškėjo, kad kuopa veikia neblogai ir turi pakankamai sutaupų išdė. Tokiu būdu, nutarė pasveikinti Liaudies Balsą per jo metinį koncertą su $10.00.

Taipgi nutarė paaukoti $25.00 dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos instrumentų nupirkimo.

Raportuose buvo iškelta ir negeistini dalykai. Jų tarpe buvo narių atsilikimas su duoklių mokėjimu. Dar 38 nariai neužsimokėję duoklės už šiuos metus, nors jie jau visai baigiasi. Kiti nariai tuoj pradės mokėti duokles už 1947 metus. Atsilikusieji nariai turėtų greitai apsimokėti narines duokles ir nuimti tą dėmę nuo kuopos.

Susirinkime buvo pakeltas klausimas ruoštis prie paminėjimo pirmosios lietuviškos knygos išleidimo 400 metų sukakties. Sumanymas buvo užgirtas ir tam tikslui išrinkta komisija, į kurią įeina K. Kilikevičius, K. Narusevičius, S. Karvelis, A. Karosas ir J. Barčas.

Naujuose sumanymuose buvo iškeltas pageidavimas įsteigti vaikučių mokyklėlę. Po diskusijų klausimas paliktas lietuvių organizacijų švietimo komisijai.

K. Kilikevičius, Liaudies Balso administratorius, atsišaukė į susirinkimą kviesdamas visus dalyvauti Liaudies Balso vajuje ir stoti į garbingas lenktynes. Keletas draugų sutiko padėti vajuje ir visi kiti pasisakė remti kiek sąlygos leis.

Reporteris

Saugokit Sveikatą

Rašo **Dr. J. J. Kaškiaučius**
530 Summer Ave.,
Newark, N. J.

Maža kalkių organizme — labai paprastas apsireiškimas mūsų gyvenime. Ir dėl tos kalkių stokos visi mūsų kūno audiniai pasidaro silpnesni. Visa kūno medžiaga — protoplasma — pasidaro skystoka, netokia atspari ligoms. Greičiau ji genda, greičiau ji dūžta, greičiau iš to prasideda visokie išsigimimo (degeneracijos) procesai, visa eilė nuobodžių įkirių ligų.

Kai permažai esti kalkių kūno audiniuose, tokį žmogų kankina tai tokios, tai kitokios mitiminio kalkių trūkumo ligos. Dažniausia tokiam užeidinėja galvos skaudėjimai. Galvą skauda kuone kasdien. Jei ne kasdien, tai užeidinėja periodiškai: kas pora savaičių, kas savaitė, kas mėnuo. Moterims — apie mėnesinių periodus. Toks periodiškas galvos sopstas vadinama "migrena", arba nerviškas galvoskaudis, arba neuralgija — neuralgiškas galvoskaudis.

Galvoskaudžiai, paeiną nuo kalkių stokos, eina lengvyn ir retyn, kaip tik pradedi kas diena vartot daugiau kalkių ir vitamino D. Kam čia reikia to vitamino D? Ogi tam, kad vitaminas D pritvirtina, pricementuoja kalkes į mūsų kūno audinius. Be to vitamino D, nors tu ir pakankamai vartotum kalkių, jos prasišalina iš organizmo, per inkstus, per žarnų kanalus. Bet, kai vartoji pakankamai to nepavaduojamo vitamino D, kalkės įsikorpuruoja į mūsų kūno protoplazmą. Protoplazma pasidaro tirštesnė, gaivesnė ir atsparesnė.

Kalkių mūsų kūnui būtinai reikalinga, visiems jo įvairių rūšių audiniams. Mūsų visi kaulai, dantys, narių kremzlės greičiau genda dėl kalkių stokos. Visokie reumatizmai, narių įdegimai, dantų gėlimai ir trupėjimai vis dažniausia savo pamate turi kalkių ir vitamino D stoką. Jei šių dėsnių permažai nuo pat kūdikystės, tai išsivysto rachitas — angliškoji liga — "rickets". Jei kalkių ir vitamino D pasidaro permažai jau suaugusiam žmogui, tai, tarp kitų trūkumų, minkštesni ir opesni lieka dantys, kaulai ir sąnariai. Greičiau jie genda.

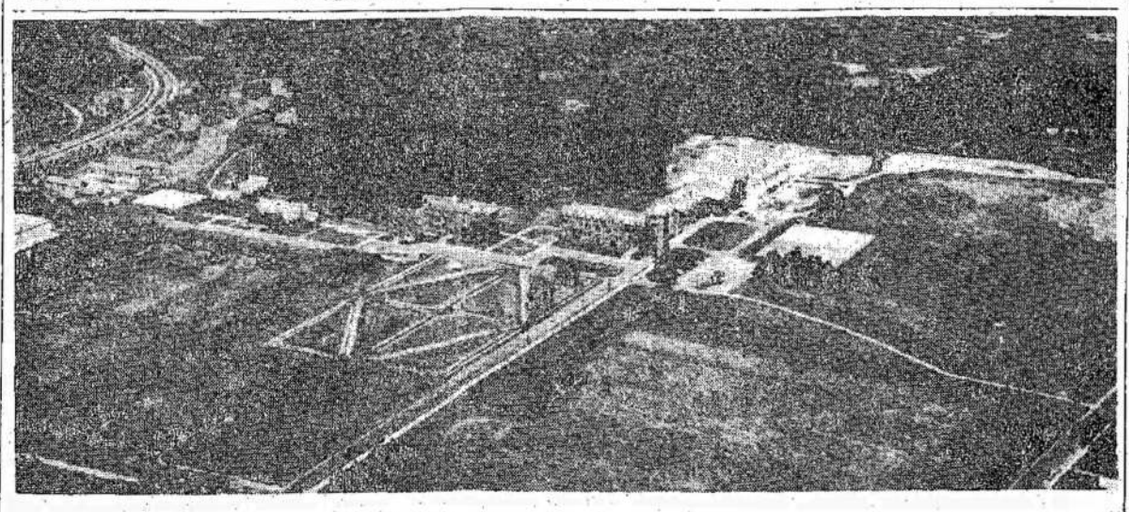

McMaster universitetas statys paminklą prie Hamiltono dėl savo studentų atminties, kurie krito per abu pasaulinius karus. Čia matote projektą minimo paminklo, kurio pastatymas kainuos $600,000. Paminklas susidės iš kliubo, gimnastikos salės ir kitų pastatų dėl studentų ir studenčių užsiėmimo liuoslaikiu.

Pažvelgus į Šiaulių Miestą

A. Jurginas

Šiauliai — Lietuvos odos-avalynės pramonės centras. Iki karo čia buvo gaminama geriausia Pabaltyje modelinė avalynė ir chromas.

Atsitraukdami vokiškieji barbarai susprogdino ir sugriovė miestą. Šiauliuose neužsiliko nei vieno sveiko kvartalo. Gyventojai pasiliko be vandens ir šviesos. Smarkiai nukentėjo pramoninės įmonės.

Lietuvos atstatytojams ir architektams buvo pastatytas didžiulis uždavinys — ne tiktai atstatyti miestą, bet ir padaryti jį dar gražesniu ir geriau sutvarkytu kaip jis buvo prieš karą.

Miesto vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Nudmulskis pasakojo mums apie miesto atstatymą.

Pirmiausia buvo gyventojams suteikta vandens bei šviesos, o paskui buvo pradėtas gyvenamųjų butų fondo atstatymas. Pradėjo veikti mokyklos, ligoninės, poliklinikos, vaikų darželiai, dramos ir lėlių teatrai, konservatorija. Statybininkai perdavė eksploatacijon apie 400 gyvenamųjų namų ir gamybinės paskirties pastatų.

Mes žiūrim į miesto žemėlapį. Jis atvaizduoja visus pakeitimus, kurie įvyko kuriamojo statybininkų darbo dėka. Nutiestos plonos gatvių linijos, žalia spalva nupieštos parko alejos. Baltame fone raudonuoja vėliavukės — tai atstatomosios pramonės įmonės.

Atstatytosios stambiausiosios Lietuvoje odos gamyklos "Stumbaras" ir "Elnias" jau pasiekė prieškarinį pajėgumą, jau pradėjo duoti produkciją baldų fabrikas, mėsos kombinatas ir kitos įmonės.

Atstatytoji elektros stotis aprūpina elektros šviesa ne tik Šiaulių miestą, bet ir kaimyninį apskrities miestą Panevėžį — respublikos malūnų ir spirito bei degtinės pramonės centrą.

Kas mėnesį žemėlapyje atsiranda naujos raudonos vėliavukės, kurios liudija apie naujų atstatytų fabrikų ir gamyklų veikimą.

Susijaudinę mes žiūrim į žemėlapį: kokie pakeitimai čia įvyks penkmečio pabaigoje!

Jau pradėta stambiausios Lietuvos pieno perdirbimo gamyklos statyba. Pieno nugriebimo, seperatorių ir sūrių gamybos cechai užims visą miesto kvartalą. Gamykla turės moderišką įrengimą, kas leis kasmet perdirbti daugiau kaip 100 tonų pieno.

Dideli atstatomieji darbai vyksta "Rūtos" konditerijos fabrike. Čia praplečiami pagrindiniai korpusai, pasenęs įrengimas pakeičiamas nauju, statomas naujas marmelado cechas. Kada "Rūta" bus pagrindiniai rekonstruota, tai jos produkcija, palyginus su prieškariniu lygiu, išaugs daugiau kaip 10 kartų.

Pradėta naujo šaldytuvo, 1,300 tonų talpos, statyba, kuri bus užbaigta 1948 metais.

Per penkmetį pradės veikti durpių briketų gamykla, 10 tūkst. tonų kuro per metus pajėgumo, naujos duonos gamyklos ir kitos respublikinės reikšmės įmonės.

Avalynės fabrikas "Batas" pertvarkomas į konveirinę sistemą, kas leis jam kasmet išleisti 2 milijonu porų avalynės.

Išsiplėtė individualinių butų statyba. Tik paskutiniuoju metu odos gamyklų darbininkai gavo keletą šimtų žemės sklypų, gavo keleta šimtų rublių paskolos ir tuo būdu turi galimybę pradėti butų statybą. Penkmečio pabaigoje Šiauliuose pradės veikti dvi naujos ligoninės, viešbutis, miesto sporto salė, tarpmiestinė autobusų stotis.

Įdomu, kad naujasis Šiaulių miesto atstatymo projektas visai likviduoja supainiotą kvartalų tinklą. Ten, kur dabar vien griuvėsiai, bus miesto aikštė, plačios gatvės bus apželdintos, centre iškils nauji gyvenamieji namai darbininkams, Raudonosios Armijos namas ir miesto teatro pastatas. Pagal naują miesto planiruotę pramoninės įmonės bus sukoncentruotos šiaurinėje miesto dalyje. Didelis ežeras Telkšva bus apvalytas, jo pakrantės bus apsodintos parkais, bus pastatyta vandens stotis.

Generolas Frankas, Ispanijos diktatorius, sveikinasi su savo draugu. Visos eilės tautų atstovai pareiškė Jungtinių Tautų susirinkime, kad Franko režimas sudaro pavojų taikai. Tuo tarpu Madride sproginėja bombos, o Franko policija suiiminėja demokratus. Gali būti paties Franko žmonės sprogdinėja bombas, kad pateisinti terorą, šaudymą savo oponentų, ypač komunistų.

MONTREALO ŽINIOS

Vestuvių "Shower"

Lapkričio 4 d. Rosemonte buvo surengta drg. Helen Petronytei vestuvių "shower". Ruošėjos minėtos pramogos buvo sesutės Nellie ir Janie Kielaitės ir Aldona ir Elvyra Tamošiūnaitės.

Į iškilmę atsilankė didelis skaičius moterų ir merginų ir būsimąją jaunąją apdovanojo įvairiomis dovanomis. Dovanų buvo nukrautas pilnas didžiulis stalas. Drg. Petronytė buvo gana sujaudinta to surprizo. Ji, betgi, maloniai ir puikiai atliko visas toms iškilmėm pritaikintas ceremonijas ir nuoširdžiai dėkojo už dovanas ir atsilankymą.

Po ceremonijų, visos viešnios buvo sesučių Kielaičių ir Tamošiūnaičių skaniai pavaišintos vynu, kava, sandvičiais, keiksais ir t.t. Taip gi buvo užtraukta ir keletas lietuviškų bei angliškų dainelių. Apdovanojusios būsimą jaunąją, kurios vestuvės įvyks su Bernardu Šimonėliu lapkričio 16 d., pasišnekučiavo ir puikiai pavaišintos, išsiskirstė puikioj nuotaikoj.

Svečiuojasi drg. Leimonas

Atvyko į Montrealą aplankyti savo senus pažįstamus ir draugus Antanas Leimonas, buvęs montrealietis. Keli metai atgal jis išvyko į Jungtines Valstijas ir apsigyveno Clevelande. Būdamas Montreale, drg. Leimonas buvo veiklus Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos narys ir meno bei scenos mėgėjas.

Paieškojimai Per Raudonąjį Kryžių

Paieško Jono Svietnicko, jo brolis Juozas iš Vokietijos, ir Vyšniausko Juozo, Vincas Babinskas. Norinti gauti daugiau informacijų, kreipkitės prie Raudonojo Kryžiaus, 1626 St. Catherine St. W. Tel. PL. 1751.

Montrealo Skvateriai

Dėl stokos gyvenamų butų, Montreale daugelis karo veteranų su šeimomis gyvena krautuvėse, garažuose, vasarnamiuose ar kur susikimšę bent po 6 ar 8 viename kambaryje. Ydant pagelbėti toms šeimoms, Darbininkų Progresyvė Partija suorganizavo veteranus benamius po vadovybe Henry Gagnion į Veteranų Benamių Organizaciją. Prie tos organizacijos yra prisirašę apie 400 narių.

Valdžiai uždarius gemblerių įstaigas, Veteranų Benamių organizacija užėmė juos ir apgyvendino kaikurias veteranų šeimas. Tas, žinoma, nepatiko ponams ir pakėlė skandalą per laikraščius ir radijo, šmeiždami ir biaurodami tuos veteranus ir jų organizaciją ir baugindami "raudonuoju baubu". Nekurie iš tų veteranų nepakęsdami tų šmeižtų ir bauginimų, turėjo išsikraustyti. Bet kur jiems dėtis, ypač su šeimomis, jei valdžia nedaro jokių žygių pagerinimui tos situacijos?

7 Valandas Išgulėjo Prislėgtas Griuvėsių

Statant namus ant 1453 Mauntain St., įgriuvo siena ir prislėgė po apačia 17 metų jaunuolį darbininką, Luis Grief, kuris tik pora savaičių kai buvo pristojęs prie darbo. Jam teko išgulėti prislėgtam griuvėsių 7 valandas kol jį atkase. Jis išliko gyvas, bet smarkiai sužeistas. Kairė ranka buvo prislėgta balkio ir pribuvę daktarai buvo pasirengę amputuoti, jei jam būtų tekę ilgiau ten gulėti. Sumažinimui jo kančios buvo duota tris kartus morfino indžekšinai.

Nelaimė įvyko dėl blogos statymo medžiagos ir konstrukcijos.

Kaslink Nelaimingų Gatvėse Įvykių

Montrealo miesto Ambulansų departamentas atsišaukia į visus montrealiečius, ydant padėtų kooperuotis laike nelaimingų įvykių gatvėse. Yra prašoma, kad pamačius kokią nelaimę, tuojaus telefonuoti **HA. 71771** ir tiksliai nusakyti gatvės vardą, skersgatvį ir namų numerį, ties kuriais įvyko nelaimė.

Nereikia delsti laukiant, kad kitas patelefonuos, nes Ambulansų departamentas nepaiso, kiek jis gaus apie įvykį pranešimų, bet jam yra svarbu, kad kuo greičiau gaut pranešimą, nes tik tokiu būdu bus sumažinta nelaimingųjų skausmai ir išgelbėta gyvybių.

Drąsus Vagys

Lapkričio 5 d. pavogė Henry Morgen storo troką su daugybe kailių, vertės kelių tūkstančių dolerių. Vagystė įvyko prie Birks namo, miesto centre, kada troko vairuotojas buvo nunešęs į namus pirkinį.

Pilsudskininkai Savinasi Turtą

OTTAWA. — Lenkijos ambasada iškėlė viršun, kad dabartinės Lenkijos valdžios priešų šalininkai išsigabeno milijono dolerių vertės brangenybių, kurios buvo atgabentos iš Lenkijos ir paslėptos šventos Onos bažnyčios slėptuvėse, netoli Kvebeko miesto.

Jie išgabeno tas istorines brangenybes ir paslėpė, kada sužinojo, kad Lenkijos valdžia nori parsigabenti Lenkijon. Girdi, tos brangenybės priklauso bažnyčiai, o ne valstybei, ir jie turį teisę neduoti. Dabartinė valdžia, sako jie, atiduosianti jas rusams.

Dar vienas dalykas neišaiškintas, tai ar jie išėmė tas brangenybes apgavingu būdu, ar su kardinolo Villeneuve žinia. Žmonės, kurie išsigabeno 32 dėžes su tomis brangenybėmis, žino slaptažodį. Bet neatrodo, kad bažnyčios viršininkai būtų galėję išduoti tik ant slaptažodžio.

Lenkijai tos brangenybės svarbios tuo, kad jos istorinės. Kas nori jas pasilaikyti, tas niekina savo tautą.

MADRIDAS. — Įvairiose miesto vietose čia eksplodavo dar 4 bombos.

Viename name, Madrido priemiestyje, policija surado 128 mažas bombas. Suimti 3 asmenys.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrikinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

J. H. BENOIT

Graborius – Funeral Director

Nuliūdimo Valandoj — Atsitikime Mirties
Duoda Geriausį ir prieinamiausį Laidotuvių Patarnavimą

Tel.: AMherst 0694
2102 Fullum St. Montreal
Netoli Ontario St. E.

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalbimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA
724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)
Tel.: WI. 1331; Vakarais ir Sekmadieniais YO. 8028

Ambrose Valet Service

VALOM, PROSINAM IR UŽAUDŽIAM PRADEGINTUS IR SUPLĖSYTUS DRABUŽIUS

S. Ambrazevičius
5971 BANNANTYN AVE., VERDUN, QUE.
Tel.: YOrk 9060

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų.

Savininkai:
J. Matulaitis, A. Majauskas ir G. Kriaučeliūnas
Tel. WEllington 4277
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

Nusipirkite Sau Namus

VERDUNE, N. D. G., AR MONTREALE

Parduodame Visokios Rūšies Namus (duplex, 2-jų flatų, 3-jų flatų, 4-rių flatų ir t. t.)
— Arba —
Jei norite parduoti savo namus, mes už jus parduosime. Paveskite mums jūsų pardavimo problemas.
— Mes Taipgi Parduodame —
Visokios rūšies biznius, kaip: grosernes su alum, hotelius, restaurantus, saldainių ir cigarų krautuves ir tt.

Verdun Realties Co., Inc.
4843 Verdun Ave., Verdun. Tel. YOrk 3264
Victor L. Trudeau, Manager.
Matykite mūsų atstovą: William Senkus, 785 — 3rd Ave., Verdun. YOrk 0288

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS
Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D
4234 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449
Mr. R. Bennett, Manager.

Tel: Ofiso CH. 5020 Namų — AM 9324
Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v. Ir susitarimo

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947
Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų patarnavimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 26
MONTREAL, QUE.

Tel.: BElaire 2200.
Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas
Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persivietimus (X - Rays). Vytauto Klube ir M.L.S. ir D.P.D narians papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Lėgų ir Akušerijos
8537 PARK AVE. Tel. HA. 7625 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

Atvira Dieną ir Naktį
LIETUVIŠKA PIRTIS
Vienintelė tos rūšies Montreale
Akmeninio Apšildymo Sistema
Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. iki 12 P. M.
3963 COLONIAL Ave.
Tel. PL. 0094

LIŪNĖ JANUŠYTĖ

Naujasis Gyvenimas

— Ar dar nesimato? Pabėk į kalniuką, iš ten visas kelias, kaip ant delno.

— Juk ką tik buvau! Nėra. O jau saulė nusileido, seneli.

— Tuoj, tuoj. Pamatysi, nebaigsiu aš šitos pypkės rūkyti, kaip — "dzin, dzin, dzin" — ir išneria mūsiškiai prieš akis.

— Ir pyragai jau gatavi... Ir alų tuoj mama į uzbonus supilstys... Tai gal einame, seneli, į vidų? Pažiūrėk, pažiūrėk pro tą kriaušę pasilenkęs, — matai, kaip dūmai iš kamino rūksta? Vėl mama ką nors ant plytos užstatė. Gal vištą, kur rytą nupešė... Tai su sakai, seneli, kad daug tokių raudonų gurguolių šiandien nuvažiavo? Ne mūsų vienų?

Daug... Juk girdėjau, kaip nuo pat ryto ant vieškelio dainos skambėjo. Ir iš Petrikaičių pusės, ir iš Meškučių ir iš Gruzdžių. Gruzdiečiai net aštuoniasdešimt vežimų sudarė!

— Ir mūsų tėtis tame tarpe! Ot! Su pačiu didžiausiu grūdų maišu ir su pačia gražiausia, pačia skaidriausia vėliava! Bet, seneli, jau ir migla nuo pelkių ima kilti... Mama pyrago man atskirai neduos... Sako, kai visi sugrįš iš miesto, tai tuomet bus balius... O jų vis nėra.

— Kad jau tu, Broneli, ir nekantrus!

— Aš labai kantrus, bet...

— Girdi, kaip obuolys nukrito? Nuo senosios obels, mėlinukas.

— Ji visai netokia jau baisiai sena! Tiek pat metų, kiek ir tau.

— Tiek pat, kiek ir man.

Senis kelis kartus iš eilės patraukia pypkę. Prieblandoje, po nukarusiomis senos kriaušės šakomis tas pypkės žiburėlis blykšteli, tartum švento Jono vabaliukas. Girdėti, kai tai šen tai ten sode krenta nuo medžių pernokę vaisiai į žolę.

Iš čia pro krūmus ir medžius nematoma, vyresnioji sesuo Juzė, girdėt, parsiveda iš laukų karvę ir avis, ir, kalbėdama su jomis gena tvartan.

— Buriu-buriu-buriu, — skambiai aidi pavakarės tyloje jos balsas. — Kur suki, kvaila galva? Eik, kur pasakyta! Buriu-buriu-burele...

Broniukas sėdi ant parvirtusio stuobrio šalia senelio ir jo nekantrumas visai išseko. Jo dėmesys nukreiptas į dvi priešingas puses: reikia stebėti, laukti, nepraleisti tos akimirkos, kai išners iš miško namo grįžtanti raudonoji gurguolė, bet taip pat akys savaime sukasi ton pusėn, kur pro medžius rūksta iš namų dūmai. Greičiausiai, kad vištą dabar mama verda, ne kitaip... O pyragai, gėlėta skarele apkloti, jau kuomet ant stalo garuoja! Bet neduos... Kur tau, — aiškiausiai neduos. Palauk, sako, kuomet visi sugrįš, tai tuomet, kiek tik širdis valioja... O jei nubėgt, ir dar kartą paprašyti? Taigi, nubėgsi, o kaip tik tuo metu šmaukšt vežimai į vieškelį ir nepamatysi, kaip tėtis sėdi pačiame pirmame, kaip dainuoja tas savo traukias, linksmas dainas visu balsu, o paskui — kits kito — dar visa ilga, ilgiausia vežimų eilė... Su žalumynais, su vėliavomis. Reikia laukti. Vistiek juk negali būti toli. Bene jau bruzda anoj pusėj?

— Nebenulaiko senoji obelis vaisių... Ir šakų savo nebeatlaiko. Lūžta, padžiūvusios, kirmino pagraužtos,

— tyliai sako senelis lyg pats sau. O kai sodino tėvas, aš dar po stalu teberėpliojau...

Kam senelis tokiu liūdnu balsu šneka? Juk jis visai dar ne toks senas! Na, kiek jam gali būti metų? Šimtas? Du šimtai?

— Seneli, kiek tau metų? — klausia Broniukas.

Bet senelis negirdi. Jis apie kažką galvoja, kažką savo, tolimo, apie tai, ko kiti nežino ir kas buvo dar tada, kai senelis po stalu tebevaikščiojo. Kaip sunku įsivaizdinti senelį nesenu! Bet turbūt, kada nors ir jis buvo mažas.

— O dabar mirt nesinorėtų... — vėl lyg pats sau tyliai kalba senelis ir šešėlyje po kriauše spinksi tas Jono vabalėlis iš pypkės. — Norėtųsi ilgai gyventi ir matyti, kaip naujasis, tarybinis gyvenimas mūsų krašte eina, kaip žmonės vis daugiau ir daugiau ant kojų atsistoja, kaip vis laimingesnių, vis šviesesnių dienų susilaukia. Ot, Broniau, — atsisuks jis į berniuką, — manoji obelis atgyveno jau. O tavo ta obelaitė, kurią šį pavasarį įdiegėm, kad išaugs, kaip išlapos, kad išbujos! Po penkerių metų iš jos jau geras medis bus.

— Ar tada jau augs ant jos obuoliai?

— Pasirodys pirmieji. O tu tuomet, vaike, jau į mokyklą vaikščiosi, knygas skaitysi, juodu ant balto rašyt mokėsi, o mokykla bus čia pat, mūsų kaime, toj vietoj, kur vokiečių sudegęs tankas dabar rūdija tarp varnalėšų.

Jau saulės anei ženklo nebematyt. Net ir raudonos žaros toj vietoj išnyko, mėlyni debesys, kaip kokie iššiotais nasrais smakai, apvilko padangę, o iš apačios kyla į juos vis tirštesnis rūkas. Ant vieškelio vis dar nieko nėra. O dūmai? — Dūmai dar iš kamino teberūksta. Nejaugi tą vištą mama taip ilgai verda? O gal jau ką kito? Ką čia senelis kalbėjo apie mokyklą...

— Tai bus, sakai, pas mus mokykla?

— O ar negirdėjai, Broniuk, kaip tavo tėtis ir kiti žmonės, kaip jie vakarais šneka ir laikraščius balsu skaito? Ar negirdėjai apie tokį žodį: "Stalininis penkmetis?" Tai va, po šito penkmečio ne tik kad mokykla bus pas mus kaime, bet ir visas mašinas laukams turėsime ir pelkes nusausinti, ir per upę, toj vietoj, kur pernai Užpalienė prigėrė liepta eidama, didelis tiltas bus pastatytas.

— Pastatys?... Kraipo galva Broniukas.

— Jeigu tokie, kaip tavo tėvas ir jo draugai ir jeigu tarybų valdžia sako, kad padarys, tai tikriausiai viską ir padarys. Mama tave laukia.

— Bro-oniau! — nuaidi iš namų pusės. — Bėk į vidų! Pieno gausi!

(Bus daugiau)

UNIJOS KOVOS PRIEŠ NUSENUSIUS ĮSTATYM.

TORONTO. — Unijų atstovų konferencija, sušaukta jūrininkų unijos, nutarė kovoti prieš Ontarijos valdžios naudojimą nusenusių įstatymų.

Atstovai pareiškė, kad tokių pasenusių įstatymų naudojimas prieš unijas yra nesuderinamas su demokratija.

Unijos mobilizuos visuomenės opiniją už panaikinimą tokių įstatymų.

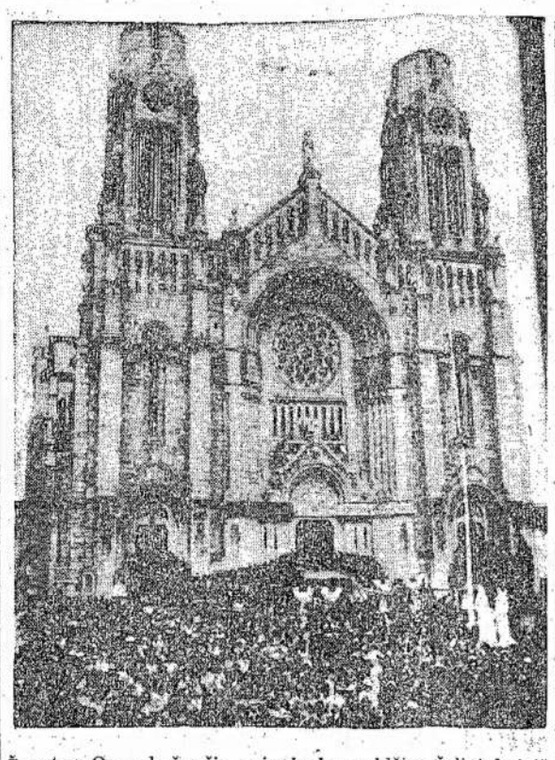

Šventos Onos bažnyčia prie Kvebeko, kurios slėptuvėse buvo paslėptos Lenkijos brangenybės. Londoniškės Lenkijos valdžios šalininkai iškraustė ir paslėpė kitur. Jie nenori atiduoti dabartinei Lenkijos valdžiai.

Pirmosios Knygos

Iš pasakojimų apie Vilniaus praeitį

J. Jurginis

Zigmanto Senio laikais plačiai pasklido mieste žinia, jog iš Pragos, Čekijos sostinės, atsikraustė Vilniun labai mokytas žmogus daktaras Skoryna. Krokuvos universitete jis buvo baigęs filosofijos, o Pragoje — medicinos mokslus. Apsigyveno jis miesto burmistro Jokūbo Babičiaus namuose ir pradėjo verstis ne žmonių gydymu ir ne kunigavimu, o kažkokiu visai nauju amatu. Su savim atsigabeno jis keletą sunkių dėžių, didelius popieriaus pokus, dažų ir pats vienas pradėjo tą patį darbą, kuriuo dar Pragoje gyvendamas vertėsi. Jis ėmė knygas spausdinti. Tokio amato Vilniuje iki tol dar niekas nebuvo ėmęsis. Apie knygas, tiesa, kai kada būdavo kalbama, didysis kunigaikštis pats jas rinko savo bibliotekon, iš užsienio gabenosi, bet jos dažniausiai būdavo ranka rašytos. Kaip knygos spausdinamos, tada dar niekas Vilniuje nežinojo.

Iš Pragos Vilniun Skoryna vežėsi keliolika savo darbo biblijų, kurias tikėjosi gerai parduosiąs. Tačiau kelyje atsitiko nelaimė. Vokiečių valdžiai kažkas pranešė, kad jis lankydamasis Viutenberge matęsis su Liuteriu ir jis esąs pavojingas eretikas. Daktarui Skorynai gręsė pavojus atsidurti ant laužo. Iš tos bėdos jis šiaip taip išsipainiojo, bet savo biblijų neatgavo. Jos buvo sudegintos.

Apsigyvenęs Vilniuje Skoryna dirbo dienomis ir naktimis iki 1525 metų kovo mėnesio gale pirmoji knyga spausdinti jau buvo baigta. Ji vadinosi "Apaštalu" ir turėjo 352 puslapius. Kas norėjo ją pamatyti arba įsigyti, turėjo eiti pas autorių (kartu ir leidėją) į namus. Knygų krautuvėse tada dar niekas nepardavinėdavo. "Apaštalo" Skoryna turėjo atspausdinęs net kelis šimtus egzempliorių ir tikėjosi neblogai juos parduosiąs. Tačiau pirklių Vilniuje nedaug teatsirado, nes skaityti mokėjo tik labai išprusę bajorai ir kunigai. Toji knyga be to dar buvo parašyta bažnytine slavų kalba, ta pačia kalba, kuria buvo rašomi visi ankstyvesnieji lietuviški dokumentai. Leidėjas daugiau pirkėjų susirasti tikėjosi stačiatikių popų tarpe, knyga jiems iš tikrųjų ir buvo skirta. Joje buvo aprašytas apaštalų gyvenimas ir gale įdėtas kalendorius. Vienok ir popai nelabai apsidžiaugė susilaukę pirmosios spausdintos knygos savo kalba. Kurie mokėjo skaityti sakė, kad ranka rašytos knygos esančios daug gražesnės ir malonesnės. Šitokį priekaištą Skoryna numatė iš anksto ir todėl spausdindamas knygą puošė ją kaip įmanydamas: antraštinės raidės buvo raudonos, o teksto juodos, didžiosios raidės gėlytėmis, lapeliais ir visokiais kitokiais piešinėliais išdabintos. Kiekvieno skyriaus gale buvo po paveiksliuką pridėta.

Skoryna žinojo, kad kol po visą Lietuvą ir plačiąją Rusiją pasklis žinia, jog Vilniuje spausdinamos rusiškos knygos, praeis nemaža laiko. Menkas "Apaštalo" pasisekimas jo užsimojimo gydyti ne žmonių kūną, o jų sielą, kaip jis pats knygos prakalboje rašė, nesugriovė. Dar tais pačiais metais, dėliodamas raidę prie raidės, ėmė spausdinti kitą savo knygą, pavadintą "Malaja podorožnaja knizica". Šičia jis sudėjo psalmes, giesmes, maldas, kalendorių ir kitas tuomet populiaras temas. Kad knyga būtų visiems suprantamesnė, rašė ne bažnytine, o šnekamaja baltarusių kalba. Kiek jai pirkėjų buvo, sunku dabar sužinoti. Tas dvi knygas išspausdinęs Skoryna susirado sau amato mokinį Petrą Matislavą. 1530 metais Vilniuje kilęs gaisras sunaikino du trečdaliu miesto. To gaisro metu sudegė Skorynos spaustuvė, likusios neparduotos knygos ir spaudai paruošti jo rankraščiai. Po šitos nelaimės Skoryna nebeatsigavo ir netrukus mirė.

Nebetekęs Vilniuje darbo Petras Matislavas ėjo iš miesto į miestą ieškodamas darbo. Ėjo ne vienas, o su savo draugu Fiodorovu. Maskvos caras tuo metu, įsigeidęs pas save įsteigti spaustuvę, po visą Europą ieškojo spaustuvininkų, mokančių rusiškai ir tokių nesurado. Jis kreipėsi ir į Vilnių, bet vienintėlis spaustuvininkas su savo draugu iš miesto jau buvo iškeliavęs. Tik negreit, būtent 1552 metais, carui pasisekė Matislavą su Fiodorovu surasti Naugardę ir atsigabenti juos į Maskvą. Vilniečiai išeiviai ėmė carui spaustuvę ruošti, kurioje 1564 m. buvo atspausdintos "Apostol" ir "Častoslov", pirmosios rusų knygos.

Tų knygų pasirodymas Matislavui su Fiodorovu galėjo visai liūdnai baigtis. Maskvos knygų perrašinėtojai paleido kalbas, kad atėjūnai esą eretikai, raganiai ir aplamai pavojingi žmonės. Jie išsigando ir vieną rudens naktį ėmė ir pabėgo. Su savim pasiėmė po ryšulį jų spausdintų knygų. Vilniuje juos globoti apsiėmė hetmonas Katkevičius, sumanęs tarp savo dvarų Zobludovos miestelyje įsteigti rusų raidžmis spaustuvę. Spaustuvė buvo suorganizuota. Ten bespausdindamas stačiatikį į katekizmą, Matislavas susipažino su Vilniaus pirkliais broliais Mamoničiais, kuriems taip pat buvo kilusi mintis įsteigti Vilniuj spaustuvę kaip reikiant. Važiuodami pro šalį Mamoničiai, kad ne vienas, tai kitas dažnai užsukdavo į Zabludovą. Hetmonas Katkevičius, pats būdamas stačiatikis, tam sumanymui pritarė. Jis sutiko Matislavą, kaip labai gerą ir tuo tarpu vienintėlį specialistą, perleisti ir turimas raides parduoti. Mamoničiai buvo turtingi žmonės ir galimos išlaidos ir mažas pelnas jų nevaržė. Mūriniuose namuose netoli rotušės, tokią sudėtinė spaustuvė ir buvo įsteigta. 1575 metais joje buvo atspausdinta pirmoji knyga. Spaustuvės įrengimas užtruko keletą metų, nes maža buvo raidžių, dideliam puslapiui jų neužtekdavo. Matislavui pačiam teko jas iš metalo išdrožti, o šis darbas buvo nelengvas. Pirmą knygą išleidus, kitos jau sparčiau ėjo. Šitoje Mamoničių spaustuvėje 1588 metais buvo atspausdintas "Lietuvos statutas", knyga labai stora ir labai reikalinga visiems Lietuvos bajorams, norėjusiems žinoti savo teises ir privilegijas. Statuto viršelis buvo papuoštas vytimi, o didžiosios raidės piešinėliais pagrąžintos. Tai buvo spaustuvininkų menininkų darbas. Mamoničių spaustuvė slaviškas knygas rusų raidėmis, o nuo 1591 metų ir lenkiškas gotų raidėmis, leido iki 1622 metų, kada spaustuvė perėjo į vienuolių unitų rankas.

(Bus daugiau)

Švietimui ir Kultūrai Vystyti Penkmečio Planas

Prof. P. Mikutaitis
Kauno Universiteto Docentas

Pirmasis pokarinis penkmečio planas taps tolesnio Lietuvos liaudies kultūrinio augimo penkmečiu, jos kultūros, tautinės savo forma ir socialistinės savo turiniu, plėtotės penkmečiu.

1950 m. Lietuvoje veiks 3.309 pradžios ir vidurinių mokyklų, kuriose mokysis 390 tūkstančių moksleivių (1945-46 mokslo metais buvo išviso 293 tūkstančiai moksleivių). Toks mokyklų tinklas duos galimybę apimti visus mokyklinio amžiaus vaikus (nuo 7 iki 11 metų) ir leis jaunuomenei lankyti gimnazijas. Planas, tokiu būdu, užtikrina privalomojo apmokymo įvedimo pragimnazijų apimtyje visuose Lietuvos miestuose, o nuo 1950 m. rudens ir kaimų vietovėse. Vidutinių kvalifikacijų specialistų paruošimui penkmečio metais bus žymiai praplėsta jau veikiančiųjų technikumų tinklas ir įvairių specialiųjų mokyklų tinklas. Vidurinėse specialiose mokyklose jau 1946-47 mokslo metais bus apmokami žymiai daugiau mokinių, negu kaip buvo iki Tėvynės karo, o 1950 metais moksleivių skaičius šiose mokyklose pasieks 213 nuošimčių prieškarinio lygio.

Lietuvos respublikai reikalingi aukštai kvalifikuoti specialistai įvairioms liaudies ūkio šakoms, sąrišyje su šiuo penkmečio planas numato žymiai išplėsti aukštųjų mokyklų tinklą. 1950 m. Tarybų Lietuvoje veiks 18 aukštųjų mokyklų, kuriose mokinsis 14 tūkst. studentų, t. y. 3 kart daugiau, palyginus su 1939-40 mokslo metais. 1950 m. aukštąsias mokslo įstaigas baigs 2 tūkst. diplomuotų specialistų. Tik tarybinė santvarka sudaro sąlygas tokiam naujosios inteligentijos augimui.

Didelius uždavinius penkmečio planas iškelia Lietuvos TSR mokslininkams. Dar ne pilnai užgydytos fašistinės okupacijos padarytos žaizdos, dar ne pilnumoj atstatyti sugriauti mokslo židiniai, bet Lietuvos mokslo darbuotojai savo konkrečiu darbu jau pradeda įnešti savo indėlį į socialistinės statybos lobyną. Tik per 1946 m. Lietuvos TSR Mokslų Akademija ir aukštosios mokslo įstaigos numatė išdirbti keletą šimtų mokslo temų, kurios glaudžiai surištos su ūkio ir kultūros atstatymo praktiniais uždaviniais, kaip pavyzdžiui, kaip Lietuvos TSR energetinės ir kuro bazių sudarymas, statybinių medžiagų pramonės sukūrimas, teisingas Lietuvos istorijos nušvietimas, Lietuvos TSR gamtos mokslų tyrimas ir t.t. Tik 1946 m. užplanuoti ir jau spausdinami daugiau kaip 50 mokslo ir populiario mokslo veikalų ir brošiūrų. Visa eilė darbų atliekama lituanistikos srityje, iš kurių ypač reikia pažymėti lietuvių kalbos kapitalinio žodyno išleidimą, mokslo veikalo, pašvęsto lietuvių knygų 400-mečiui, išleidimą. Lietuvos TSR Mokslų Akademija ruošia spaudai lietuvių literatūros istoriją ir Lietuvos istoriją. Savo darbą plečia tikslųjų mokslų institutas prie Akademijos, kur bus išrišamos problemos, surištos su mūsų respublikos atstatymu, jos industrializacija, gelmių ištyrimu ir žemės ūkio našumo pakėlimu.

Penkmečio eigoje Lietuvoje bus žymiai padidintas teatrų skaičius, klubų-skaityklų, bibliotekų, muziejų ir kitų kultūrinių-švietimo įstaigų tinklas. Kino teatrų tinklas palyginus su 1940 metais išaugs 4 kartus. Tarybų valdžia didelį rūpestį skiria mūsų liaudies dainų kultūrai.

Valstybinė filharmonija, liaudies ansamblis nuolat plečiami ir tobulėjami, jie rodo mūsų liaudies kūrybos neišsenkamus galimumus. Įvykusi šiais metais liepos 21 d. Vilniuje milžiniška dainų šventė, kurioje dalyvavo 12 tūkstančių choristų, rodo, kad tik tarybinė santvarka gali tokiam maste išvystyti tautinę kultūrą.

Didingas penkmečių planas sudaro visas sąlygas tam, kad Tarybų Lietuvoje būtų sukurtas šviesus ir laimingas gyvenimas, kad mokslas ir kultūra joje būtų išugdoma iki tokio lygio, apie kurį ir svajoti negalima buvo smetoninėje Lietuvoje.

Tiktai tarybinė sistema ir jos tautinė politika laidoja tarybinių tautų vienybę ir jų tikrą draugystę, užtikrina joms realią laisvę ir nepriklausomybę. Ji sudaro visas galimybes vystyti tautinę kultūrą.

Kaip Vyriausybė Remia Klaipėdos Naujakurius

Rašo A. Dapkus
Žemės Ūkio Banko Klaipėdos Skyriaus Valdytojas

Pratuštėjusio Klaipėdos krašto apgyvendinimui savanoriškai atvykusius naujakurius vyriausybė viskuo aprūpina. Kiekvienai persikėlusiai apsigyventi naujakurių šeimai duodama pašalpa, išskirti specialūs kreditai įsikūrimo reikalams, persikėlusieji 2 metams atleisti nuo visų valstybinių prievolių. Neturintieji gyvojo inventoriaus, valstiečiai aprūpinami arkliais, karvėmis kt.

Klaipėdos apskrityje gyvenantiems naujakuriams ligi birželio 1 d. jau išduota 1,464 pašalpos 3,540,000 rublių sumai, tame skaičiuje 1945 metais buvo išduotos 1,262 pašalpos 3,155,000 rublių. Be to, naujakuriai per Žemės Ūkio Banko Klaipėdos skyrių gauna kreditus įvairiems ūkio atstatymo ir išvystymo reikalams.

Iki šiol Žemės Ūkio Bankas jau yra išdavęs per veikiančias Klaipėdos apskrityje penkias Žemės Ūkio Kredito Draugijas 300 valstiečių šeimų paskolos viso 598,000 rubl. sumai. Tame skaičiuje iš Žemės Ūkio Banko skirtų kreditų 544,000 rb. ir iš draugijų nuosavų lėšų 55,000 rb. Šių metų antram ketvirčiui Klaipėdos apskričių valstiečių kreditavimui yra paskirta 250,000 rb. Viso Klaipėdos apskrities valstiečiams yra duota iki šiol pavidale pašalpų ir paskolų 4,460,000 rb.

Šios sumos parodo kokią didelę paramą vyriausybė yra suteikusi Klaipėdos apskrities valstiečiams. Daugelis valstiečių už šiuos pinigus yra įsigiję karvių, arklių, ūkio inventoriaus, grūdų ir kitų ūkiui reikalingų daiktų.

Visi šie pinigai yra išmokėti valstiečiams per veikiančias Klaipėdos apskrityje Žemės Ūkio Kredito Draugijas, sukurtas kooperaciniais pagrindais. Tai yra pirmieji tarybinėje Klaipėdos apskrityje sukurti kredito kooperatyvai. Dabar Kaipėdos apskrityje jau yra suorganizuoti ir kitų apskričių kooperatyvai, kaip tai "Lino" ir kiti. Kredito kooperatyvuose, kurių tikslas yra aprūpinti savo narius kreditais, dabar yra priskaitoma apie 1,000 narių ir surinkta nuosavų kapitalų sumai 75,000 rublių. Kooperatyvai yra svarbi valstiečiui organizacija, nes per juos jie patys tampa tiesioginiais pinigų šeimininkais ir skirstytojais. Būdami draugijos nariai, jie renka iš savo tarpo valdybą trijų narių ir tarybą iš septynių narių, kurie vykdo visą tos draugijos narių aprūpinimą kreditais.

Valstiečiai gyvai jaučia šią didelę vyriausybės paramą, kuri jiems tebeteikiama, todėl ir jų dėkingumas už šią paramą yra didelis.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Liaudies Balso Vajininkų Ir Skaitytojų Domei

Toronte ir jo apylinkėse gyvenančius Liaudies Balso skaitytojus, vajininkus ir rėmėjus nuoširdžiai kviečiame į svarbų pasitarimą Liaudies Balso vajaus reikalu.

Pasitarimas įvyks penktadienį, lapkričio 22 d. 8 val. vak., Lietuvių saėje, 160 Claremont St.

Labai svarbu kad visi Liaudies Balso skaitytojai dalyvautų pasitarime.

Administracija

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 17 dieną, 2 valandą po pietų, 160 Claremont St.

Visi nariai prašomi atsilankyti ir dalyvauti kuopos reikalų aptarime. Be kitų reikalų, reikės nustatyti metinio balius tikietų kainą.

S. Karvelis
Kuopos Raštininkas

Skani Vakarienė

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos šeimininkės rengia vakarienę lapkričio 17 dieną, 5.30 val. vakaro, draugijos svetainėj, 160 Claremont St.

Jos žada pagaminti skanių "karveliukų" (golubcų) ir kitokių valgių. Jūs žinot, kad mūsų šeimininkės visuomet skaniai pavaišina, kada jos surengia vakarienę.

Patys dalyvaukite ir savo draugus atsiveskite. Nei vienas nesigailėsite.

Komitetas

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 113 kuopos susirinkimas įvyks šio mėnesio 17 dieną, 2 valandą p.p., ant Sherman Ave. North, "All Peoples" Church salėje.

Prašome visus narius atsilankyti apsvarstymui daug klausimų kaslink žiemos sezono veikimo.

Valdyba

Windsor, Ont.

Susirinkimas

LLD 21 kuopos susirinkimas atsibus 17 dieną lapkričio, 11-tą valandą ryto.

Prašome visus narius dalyvauti, nes turime daug reikalų aptarti.

Valdyba

Metinis Liaudies Balso Koncertas

TORONTO. — Metinis Liaudies Balso koncertas Toronte įvyks gruodžio 8 dieną. Tai bus sekmadienio vakare. Komitetas, kuris rūpinasi koncertu, salę jau išnuomavo ir abejonių apie laiką nebegali būti. Dabar belieka visiems torontiečiams ir apylinkių lietuviams rengtis dalyvauti.

Kas liečia pragramą, nereikia nei abejoti, kad ji bus puiki. Pasakykit, kada Liaudies Balso metinio koncerto programa buvo prasta? Liaudies Balso koncertai visuomet būna geriausi koncertai.

Dar negaliu pasakyti, kas dalyvaus Liaudies Balso koncerte iš kitur, bet galima priminti, jog bus svečių ant programos. Taipgi bus sutraukti visi geriausi menininkai iš vietinių.

Visos organizacijos prašomos įsidėmėti dieną ir tą vakarą nieko neturėti. Liaudies Balsas turi tiktai vieną tokį parengimą į metus. Taipgi jo parengime nedalyvauti yra kiekvienam nuostolis. Jūsų nariai norės dalyvauti, tad duokite jiems progą.

Komiteto Narys

Palengvins Giminių Atsikvietimą Kanadon

OTTAWA. — Kanada palengvins atsikvietimą giminių iš pabėgėlių tarpo, kaip nurodė premjeras King.

Bet tie asmenys, kurie kviesis artimus savo gimines iš pabėgėlių tarpo, turės užtikrinti, kad atgabentieji giminės bus išlaikyti ir aprūpinti viskuo, kad atgabentasis netaptų valstybės našta.

Bus galima atsikviesti tėvus, žmonas ar vyrus, nevedusius vaikus iki 18 metų amžiaus, nevedusius brolius ar seseris iki 18 metų amžiaus, taipgi pusbrolius ir pusseseres iki 18 metų amžiaus.

LAIMĖJO 16 CENTŲ PAKĖLIMĄ ALGŲ

PETERBORO, Ont. — 1,200 Canadian General Electric kompanijos darbininkų išsikovojo pakėlimą algų ant 16 centų į valandą.

Sutartis taipgi reikalauja pusantro laiko už viršlaikį ir šeštadieniais ir šventadieniais.

Unija rengėsi streikui, bet streikas buvo nereikalingas, kadangi buvo susitarta visais pamatiniais klausimais.

Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa Rengia

Pajų Balių

Šeštadienį, Lapkričio 19 Dieną

Lietuvių Salėj
(160 Claremont St.)

SOKIAMS GRIEŠ GERA MUZIKA
KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI
Pradžia 8 val. vakaro.

Rengėjai

Kaip Jums Patiktų Turėt Įeigų $1,500

Darbininkų judėjimas yra padaręs didelį progresą per keletą desėtkų metų. Jis turėjo sunkiai kovoti iki iškovojo 8 valandų darbo dieną. Jis sunkiai kovojo iki išsikovojo teises organizuotis į unijas. Pastaruoju laiku jis kovojo už 40 valandų darbo savaitę ir aukštesnes algas. Tarp kitų reikalavimų, buvo ir unijos saugumas. Jau daugelyje įmonių fabrikantai renka unijines duokles ir atiduoda unijai.

Tie visi laimėjimai yra labai dideli. Bet ne visur jie yra tokie dideli, kaip išrodo. Pavyzdžiui, tokioj industrijoj, kuri turi nemažus "slekus", mažai ką reiškia 40 valandų darbo savaitė ir 65 centai į valandą. Gal jis ketvirtadalį metų nedirba visai arba tik dalinai. Sudėjus kartu, metinės pajamos labai menkos.

Ateina laikas, kada darbininkai pradės kelti reikalavimus garantuoti metines pajamas, sakysime, $1,500 ar $2,000 į metus.

Šis reikalavimas daugeliui iškarto bus tiesiog fantastiškas. Bet jis nėra joks sapnas. Apie jį mes užgirsime gal dar 1947 metais.

Daug kas pasakys, kaip samdytojas gali garantuoti darbininkui tiek ir tiek į metus, jeigu jis negali leisti savo įmonių visą laiką? Juk jis turės mokėt iš savo kišenės nieko nedirbantiems?

Iš paviršio žiūrint, atrodo taip. Bet pagvildenkime kiek giliau tą klausimą, gal jis nėra taip baisus.

Kodėl, sakysime, fabrikantas negali savo darbo taip sutvarkyti, kad dirbtuvės galėtų eiti ištisus metus? Tą galima padaryti labai lengvai. Jis tik turi nesiskubinti išpildyti užsakymus per kelias savaites ar kelius mėnesius, kada jis gauna juos. Jeigu jis apskaičiuos, pagal praeitį, kiek per metus laiko dirbant nuolatos, jam reikia darbininkų samdyti, tai jis niekad nesamdys daugiau, nors tuo metu galėtų pagaminti daugiau.

Fabrikantui nėra jokio nuostolio. Jis tiktai suvienodina darbą. Reiškia, jis tiktai turi ištempti darbą lygiai per visus metus. Kas iš to, kad jis atlieka darbą greitai, bet paskui turi uždaryti savo įmonę iki ateina kiti užsakymai.

Kiti sakys, kad tas varžys kompeticiją ir neduos progos vystyti įmonę. Taip nėra. Jeigu fabrikantas gaus užsakymų, jis galės samdyti darbininkų, bet ne tiek, kad tuos užsakymus atlikti trumpu laiku. Kiek užsakymai viršys jo darbininkų ėgas, tiek jis naujų jėgų samdys, ištempdamas darbą per visus metus.

Tiesa, tas kiek apsunkins fabrikantą, nes reiks daugiau atydos kreipti į įmonės tvarkymą, bet kuomet visiems reiks taip daryti, tai prielankumo nebus nei vienam. Visi turės tuos pačius "trobelius" ir nei vienas nebus nuskriaustas.

Karo metu kai kurios ir labai sezoninės įmonės dirbo visą laiką. Tas buvo todėl, kad jos negalėjo samdytis daug darbininkų ir turėjo ištiesti darbą per visus metus. Skirtumas buvo tik tame, kad užsakymai nebuvo taip staigiai įgyvendinti.

Metinės algos arba metinio darbo su tiek tai algos užtikrinimas darbininkams būtų nepaprastai reikšmin g a s. Kiekvienas darbininkas galėtų būti daug tikresnis savo rytojum. Darbai pasidarytų pastovesni.

Tiesa, nedarbo tokia tvarka dar negali prašalinti, bet tai jau kitas klausimas. Nedarbas, tačiau, negali kenkti įvedimui tokios tvarkos darbe.

Diskusijos unijų vadų tarpe šiuo klausimu jau eina. Yra spėjama, kad kitais metais, atnaujinant sutartis, didžiosios unijos gali išstatyti tokius reikalavimus. Kad jie nugąsdins samdytojus, nėra abejonės. Bet kad tai bus ateityje įgyvendinta, taipgi negali būti abejonės.

J.

13,000,000 Egiptiečių Gyvena Baisiam Skurde

Apie Egiptą mes tik praėjusio karo metu labai daug girdėjome — tenai ėjo didelės kovos tarp vokiečių ir britų — bet apie jo žmonių gyvenimą, tai mažai žinome. Kaip pasirodo, tai Egipto žmonės gyvena baisiame skurde, išskyrus mažą turčių saują, kurie gyvena didžiausiame pertekliuje.

Šiuo metu Egipte lankosi kanadietis korespondent a s R. S. Gordon. Jis iš tenai praneša šiurpias žinias. Matote, jis nesitenkino vien aplankymu puikiųjų viešbučių: jis pažvelgė ir ten, kur gyvena valstiečiai.

Gordon sako, kad ant kiek gražiai gyvena sauja turčių Kairo, Aleksandrijos ir kitų miestų viešbučiuose ir poilsio namuose, tai ant tiek skurdžiai gyvena milijonai paprastų žmonių.

Iš 18,000,000 Egipto gyventojų, 13,000,000 gyvena labai skurdžiai. Jie vaikšto basi, apdriskę ir išalkę. Tiktai 4,000,000 gyvena šiek tiek žmoniškiau, imant pagal kanadiečių standartą.

Darbininkai industrijoje uždirba nuo 30 centų iki dolerio į dieną. Šimtai tūkstančių darbininkų uždirba ne daugiau, kaip cigaretų pakelį į dieną.

Iš 3,600,000 valstiečių, 1,250,000 šeimynų neturi žemės visai. Du trečdaliai valstiečių turi gyventi iš vieno akro ūkių. Tuo tarpu 7 nuošimčiai krašto gyventojų — dvarininkai — valdo 70 nuošimčių žemės.

Normaliais laikais milijonai valstiečių turi pajamų į metus nuo 20 dolerių iki 30 dolerių.

Vidutinis Egipto valstiečio namas yra pastatytas iš molio plytų, apkrėstų molio ir šiaudų tinku. Reta stuba turi molines grindis. Didžiuma neturi jokių grindų. Tuos pačiuos kambariuos gyvena ne tik žmonės, bet ir ožkos, avelės, vištos ir kiti gyvuliai, jeigu jie turi jų.

Skurdas yra priežastis daugelio visokių ligų. Devyni iš kiekvienos dešimties valstiečių serga trachoma. Vaikų mirtingumas nepaprastai didelis.

Vidutinis egiptiečio amžius yra 31 metai. Mažai kas gyvena ilgiau kaip 31 metus. Kasmet miršta po 110,000 vaikų pirm metų amžiaus.

Valstiečiai ir darbininkai pradeda bruzdėti prieš tokias sąlygas ir siūlo įvesti reikalingas reformas, bet dvarininkai ir kiti turčiai labai priešinasi. Atsiranda, tačiau, ir turčių tarpe tokių, kurie sako, kad jeigu reformos nebus įvestos gražiuoju, tai masės privers po prievarta.

Egiptiečių tarpe taipgi auga įsitikinimas, kad svetimas režimas žymiai atsakomingas už tokią padėtį. Už tai, kartu su reikalavimu modernizuoti kraštą, kyla reikalavimai duoti Egiptui pilniausią nepriklausomybę.

Užsieniniai tėmytojai sako, kad nebus galima ilgam laikui sulaikyti Egipto masių. Anksčiau ar vėliau, tačiau jos išsiverš. Jos negali ilgai kentėti tokį skurdą.

Y.

Įvairenybės

Planetos

Mūsų laikų gabiausi astronomai per teleskopus yra ištyrę, apskaičiavę ir pasauliui paskelbę šitaip: Jei į orlaivį įsisėstumei ir dieną naktį po 200 mylių į valandą lėktumei, tai per 7 savaites pasiektumei Mėnulį; per 14 metų — Veną; per 20 metų — Marsą; per 28 metus — Merkurijų; per 53 metus — Saulę; per 209 metus — Jupiterį; per 45 metus — Saturną; per 917 metų — Uraną; per 1,528 metus — Neptūną; per 2,114 metų — Plutoną ir per 12 milijonų metų arčiausią žvaigždę.

Deimantai

Deimantus ir brilijantus pirmieji babyloniečiai pradėjo vartoti. Vėliau, apie 2,000 metų atgal, aleksandriečiai ir romėnai. O šiandieną — viso pasaulio bagočiai. Dabar deimantų ir brilijantų didžiausios prekivietės randasi Niujorke, Londone, Paryžiuje ir Bombay. Deimantų ir brilijantų esama 52 įvairiais vardais vadinamų ir įvairių spalvų. Šių brangių blizgučių randasi daugelyje šalių, tačiau pietinėj Afrikoj iškasama 95 nuošimčiai. Dabar pasaulyje 150,000 menkai apmokamų darbininkų randasi žemėse, net iki 3,000 pėdų gilumoje, ieškodami šių brangių blizgučių. Iki šiol pasauliui žinomas didžiausias deimantas randasi Anglijoj, karališkoj šeimoj, kuris sveria 1 1-3 svaro, vertas milijono dolerių. Šis deimantas rastas Afrikoj ir gimtadienio proga padovanotas Anglijos karaliui Edvardui VII lapkričio 9 d. 1907 m. Dabartinės Anglijos karalienės Elzbietos karūnoj apart keletos didelių deimantų, randasi 101 mažesni deimantai ir brilijantai, verti keletos milijonų dolerių.

Pastaruoju laiku Londono bagočių šiuos brangius blizgučius vagys pradėjo "pravėdinti".

Paaukoti Milijonai

Andrius Karnegius kudikystėj su tėvais iš Škotijos atvyko į Jungtines Valstijas. Mokyklą jį labai viliojo, tačiau šeimos skurdas jį vertė ieškoti darbo. Dirbo telegrafo įstaigoj už pasiuntinį; vėliau už operatorių, o dar vėliau už minėtos įstaigos vedėją. Susitaupęs šiek tiek pinigų, pasipirko iš gelžkelio ir aliejaus kompanijų šėrų. Per trumpą laiką jo įdėti pinigai jam grąžino šimtus milijonų dolerių. Prieš mirtį už milijonus dolerių Jungtinių Valstijų įvairiuose miestuose savo vardu įsteigė 3,000 knygynų. Milijonai dolerių paaukota į fondą, iš kurio gabūs, bet neturtingi studentai gauna stipendijas, o pasenę profesoriai — pensijas. Sakoma, kad jis daug dolerių paaukavo ir taikos pasaulyje išlaikymui. Tas viskas jam kainavo 350 milijonų ir 695,000 dolerių. Karnegius mirė 1919 metais. Taigi, jei kiti milijonieriai mirdami savo milijonus palieka šunims ir katėms užlaikyti; tai minėto turtuolio paaukoti milijonai skaitoma labai žmoniško elgesiu.

Parankiojo J. Čeponis

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

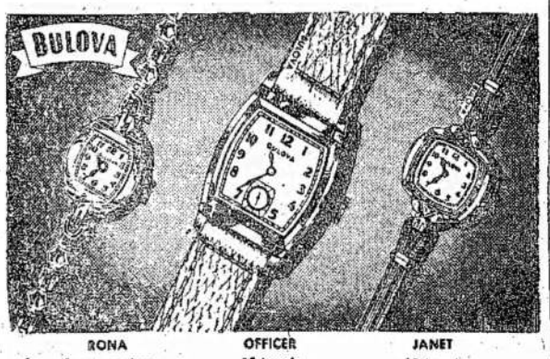

RONA Smart, modern $29.75
OFFICER 15 jewels $28.50
JANET 15 jewels $28.50
Mason Credit Jewellers
520 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

M. Dushney
REAL ESTATE
Narys Toronto Real Estate Boardo
Parduodame gyvenamus namus, viešbučius, farmas, biznius ir kitokias nuosavybes. Parūpiname morgičius.
793 Queen St. W. Toronto, Ont.
Tel. WAverley 1257

RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
Tel.: WA. 9294
Futros, žaketai ir futrų kalnieriai. Visus užsakymus išpildom ant vietos. Perdirbame ir sutaisome. Darbas garantuotas. Prieinamos kainos, kaip valdžios nustatyta.
Speciali atyda klijentams iš užmiesčio
Atdara Vakarais

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaikę akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

DABAR RODOMA IKI SEŠTADIENIO, LAPKRIČIO 23

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618
The Victory Florist
Mūsų Specialybė:
Vestuvių bukietai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO